TYCHY DOBRE MIEJSCE

Raport z okresowej ewaluacji Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+

Styczeń 2018 rok

Opracowanie: Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Tychy

Spis treści:

I. Wprowadzenie……..……..3

II. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych……..……..……..4

III. Sprawozdanie z realizacji celów strategicznych i operacyjnych ……..…..5

III. 1. Cel strategiczny I Wysoka jakość życia mieszkańców ……....…….5

III. 2. Cel strategiczny II Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego …….…….39

III.3. Cel strategiczny III Niskoemisyjne miasto i lider zrównoważonego rozwoju w powiązaniach regionalnych ……..47

IV. Podsumowanie ……..…….55

I. Wprowadzenie

Integralnym elementem skutecznego zarządzania procesem rozwoju miasta jest monitoring Strategii Rozwoju Miasta Tychy 2020+. Dokument ten przyjęty został uchwałą nr XLI/847/14 Rady Miasta z dnia 24 kwietnia 2014 roku.

Prezentowany raport, za okres od kwietnia 2014 roku do grudnia 2017 roku, przedstawia sprawozdanie z realizacji celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań zawartych w Strategii. Stanowi on źródło informacji o stopniu realizacji Strategii, wskazuje zachodzące zmiany, określa dynamikę postępu w osiąganiu przyjętych celów strategicznych oraz ich wpływ na efekty rozwojowe miasta. Dokument został opracowany przez Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Tychy w oparciu o sprawozdawczość wydziałów, jednostek organizacyjnych miasta, spółek prawa handlowego z udziałem miasta zaangażowanych w realizację głównych przedsięwzięć strategicznych, jak i w oparciu o dostępne informacje statystyczne.

Zasadą prowadzenia monitoringu procesu wdrażania Strategii jest gromadzenie danych, ich analiza, przygotowywanie raportów oraz interpretacja wyników, a następnie przekazywanie informacji przydatnych w zarządzaniu rozwojem miasta. Wyjściowy zestaw wskaźników został określony na etapie przygotowywania Strategii.

Układ rozdziałów w raporcie odpowiada układowi trzech celów strategicznych przyjętych w Strategii. Treść dokumentu została przedstawiona w formie opisowej, graficznej oraz tabelarycznej. Poszczególne podrozdziały prezentują zmiany wartości założonych wskaźników monitorowania oraz analizę tych zmian w czasie (2014 – 2017).

II. Zestawienie celów strategicznych i operacyjnych, wskazujące główne obszary aktywności samorządu, jako miasta inteligentnego, miejsca nowych możliwości oraz równych szans dla wszystkich mieszkańców, samorządu zapewniającego wysoką jakość życia i kapitału społecznego, dbającego o środowisko

Cel strategiczny I
Wysoka jakość życia mieszkańców

Cel operacyjny I.1. Podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych.
Cel operacyjny I.2. Tworzenie warunków oraz wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego.
Cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu.
Cel operacyjny I.4. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i środowiskowego.
Cel operacyjny I.5. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu miasta.

Cel strategiczny II
Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego

Cel operacyjny II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego
Cel operacyjny II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego.

Cel strategiczny III
Niskoemisyjne miasto i lider zrównoważonego rozwoju w powiązaniach regionalnych

Cel operacyjny III.1. Integracja transportu publicznego
Cel operacyjny III.2. Proekologiczne kształtowanie wewnątrzmiejskiego i regionalnego systemu komunikacyjnego.
Cel operacyjny III.3. Usuwanie niedoborów przepustowości infrastruktury drogowej.
Cel operacyjny III.4. Efektywne gospodarowanie energią.
Cel operacyjny III.5. Poprawa efektywności systemów energetycznych i zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.
Cel operacyjny III.6. Poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji pyłów i gazów.

III. Sprawozdanie z realizacji celów strategicznych i operacyjnych

III. 1. Sprawozdanie z realizacji celu strategicznego I Wysoka jakość życia mieszkańców.

Cel strategiczny I Wysoka jakość życia mieszkańców

Na przełomie marca i kwietnia 2018 roku na zlecenie Urzędu Miasta Tychy zostało przeprowadzone badanie opinii mieszkańców*, obejmujące swoim zakresem trzy główne platformy problemowe:

1. Ocena warunków życia w mieście.

Ponad 75% badanych mieszkańców ocenia ogólne warunki życia w mieście jako bardzo dobre lub raczej dobre. Dokonując oceny warunków życia w mieście w okresie ostatnich pięciu lat, zdecydowana większość mieszkańców dostrzega istotne pozytywne zmiany w tym zakresie. Aż 73,6% badanych uznało, że warunki życia w mieście poprawiły się zdecydowanie. Przeważająca większość badanych mieszkańców pozytywnie ocenia dostępność i zróżnicowanie oferty tyskiego handlu i usług, godziny funkcjonowania punktów sprzedaży i spożycia napojów alkoholowych na terenie miasta, jako odpowiednią dla bieżących potrzeb mieszkańców.

W kwestii działalności Urzędu Miasta Tychy, około 60% badanych mieszkańców, pozytywnie ocenia pracę Urzędu i jego pracowników zarówno w kontakcie bezpośrednim, jak i przy korzystaniu z platform elektronicznych.

Mieszkańcy wysoko ocenili dostępność oraz czystość terenów zielonych. W obrębie miasta znajdują się łącznie 23 parki i skwery. Stosunkowo nisko oceniona została szeroko rozumiana infrastruktura drogowa, w tym możliwość parkowania samochodów osobowych. Lepiej oceniony został stan nawierzchni dróg i ich oświetlenie oraz utrzymanie chodników. Najlepiej ze wszystkich kategorii ocenione zostało funkcjonowanie publicznej komunikacji miejskiej.

Tyska oświata oceniona została stosunkowo dobrze, najwyższe oceny otrzymały tyskie szkoły podstawowe i średnie, ocenie podlegała dostępność, poziom nauczania oraz infrastruktura i wyposażenie.

* *Źródło: Grzegorz Gawron, Badanie opinii mieszkańców. Wybrane obszary funkcjonalności miasta Tychy, 2018 r.*

Badani tyszanie krytycznie ustosunkowali się do kwestii dostępności miejsc w miejskich żłobkach i przedszkolach. W mieście funkcjonują 1 żłobek i 18 publicznych przedszkoli, jednakże nie zaspokajają one w pełni zapotrzebowania na miejsca w tych placówkach.

Pozytywnie oceniana jest możliwość rozwoju zawodowego oraz zatrudnienia na tyskim rynku pracy. Stopa bezrobocia wg stanu na dzień 31.12.2017 r. wynosiła 2,7 %. Stopa bezrobocia w skali całego kraju na koniec 2017 roku wynosiła 6,6 %. Fakt niskiego bezrobocia wśród ankietowanych mieszkańców może stanowić istotny czynnik warunkujący ich ocenę własnej sytuacji materialnej. Z przeprowadzonych badań wynika, że ponad połowa respondentów oceniła stan swojego indywidualnego budżetu jako raczej dobry, a 21,4 % zdecydowanie dobry.

Ocena dostępności służby zdrowia i pomocy społecznej jest zróżnicowana. Nisko została oceniona dostępność na terenie miasta do specjalistycznych usług medycznych w ramach NFZ. Według badanych mieszkańców organizacja opieki społecznej w mieście jest zadowalająca.

Ponad 70 % badanych tyszan czuje się bezpiecznie w mieście i pozytywnie ocenia działalność służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa.

2. Ocena dotychczasowych i przyszłych kierunków rozwoju miasta.

Badania opinii mieszkańców wskazały, że w czołówce konkretnych atutów miasta znalazły się tereny zielone, lokalny rynek pracy, oferta rekreacyjno – sportowa oraz ekologiczny charakter miasta.

W czołówce wad miasta znalazła się zła jakość powietrza, ograniczona opieka medyczna i ograniczona oferta wsparcia dla tyskich seniorów.

W hierarchii realizowanych miejskich inwestycji wpływających na poprawę warunków życia w mieście, w czołówce znalazły się:

a) inwestycje:

– budowa łącznika ul. Asnyka i Mikołowskiej,

– budowa drogi krajowej DK1,

– Szybka Kolej Regionalna Tychy – Katowice,

– budowa i przebudowa dróg lokalnych,

– inwestycje w infrastrukturę rowerową,

– budowa parkingów wielopoziomowych,

– zakup taboru trolejbusowego.

b) przedsięwzięcia:

– zrewitalizowane przestrzenie miejskie,

– publiczny dostęp do Internetu z wykorzystaniem sieci info-kiosków oraz hot – spotów,

– place zabaw dla dzieci,

– inwestycje w infrastrukturę sportową,

– utworzenie Pasażu Kulturowego „Andromeda”.

Osobną grupę inwestycji poddaną opinii mieszkańców, stanowią dotychczasowe inwestycje w rozwój tyskiej bazy sportowo-rekreacyjnej. Z badań wynika, że pond 76% badanych tyszan postrzega za właściwe dotychczasowe inwestycje w infrastrukturę okolic Jeziora Paprocańskiego i uznaje za zasadne dalsze inwestycje w infrastrukturę okolic jeziora. Ponad 90 % tyszan widzi potrzebę dalszej rozbudowy ścieżek rowerowych wewnątrz miasta, jak i w obrębie tyskich terenów zielonych.

3. Deklarowane postawy obywatelskie i aktywności społeczne badanych mieszkańców.

W trakcie ostatnich dwóch lat tyszanie stosunkowo chętnie uczestniczyli w zawodach i wydarzeniach sportowych oraz festynach i wydarzeniach kulturalnych. Najmniej ankietowanych zadeklarowało zaangażowanie w akcje i projekty społeczne lub przedsięwzięcia w ramach budżetu partycypacyjnego. Najczęstszym przejawem postawy prospołecznej badanych tyszan jest ofiarowanie 1% osobistego podatku na cele charytatywne. Wysoki jest również odsetek osób, którym zdarzyło się w ostatnim czasie nieść pomoc sąsiadom będącym w potrzebie.

W ogólnym rozrachunku mieszkańcy oceniają Tychy, jako miasto atrakcyjne do życia i rozwoju zawodowego. W porównaniu do innych miast śląskich, Tychy są atrakcyjne dla osób planujących zamieszkać w regionie.

Do grona inwestycji najbardziej potrzebnych miastu, według badanych mieszkańców zostały zaliczone następujące projekty: przebudowa oświetlenia miejskiego, zakup nowoczesnych autobusów z napędem ekologicznym, montaż odnawialnych źródeł energii w budynkach mieszkalnych, budowa Wodnego Parku Tychy, Inteligentny System Zarządzania i Sterowania Ruchem.

Cel operacyjny I.1. Podnoszenie jakości świadczonych usług publicznych.

Podnoszenie jakości usług publicznych rozumiane jest jako poszerzenie zakresu świadczenia usług publicznych, poprawianie dostępu obywateli do usług świadczonych przez administrację, wdrożenie mechanizmów monitorowania standardu świadczonych usług oraz partycypację obywateli w określaniu tego standardu. Stałe podnoszenie poziomu oraz dostępności usług determinuje komfort codziennego życia w mieście.

ROZWÓJ NOWOCZESNYCH ROZWIĄZAŃ W ZARZĄDZANIU MIASTEM I ŚWIADCZENIU USŁUG PUBLICZNYCH

W ramach usługi eUrzędu w IV kwartale 2018 roku zostanie uruchomiony tyski portal informacyjno-płatniczy. Ponadto w ramach wdrażania Systemu Obiegu Dokumentów i Spraw w Urzędzie funkcjonuje system eSOD, który w 2018 roku zostanie zastąpiony nowym systemem PROTON.

Od 2016 roku wprowadzono system digitalizacji materiałów archiwalnych w wydziałach Urzędu Miasta. Wydział Geodezji digitalizuje dokumenty wielostronicowe wpływające do Wydziału (tj. załączniki mapowe, decyzje, postanowienia, akty notarialne, karty ewidencyjne budynków, wykazy zmian gruntowych, wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, zawiadomienia o nadaniu adresu, zawiadomienia z ksiąg wieczystych, zgłoszenia zmian sposobu użytkowania, wykazy o zmianę danych przedmiotowych, akty poświadczenia dziedziczenia, decyzje: o pozwoleniu na użytkowanie budynku, o pozwoleniu na budowę, o oddaniu w trwały zarząd, o nabyciu dróg, w sprawie podziału, a także decyzje administracyjne inne niż akt własności ziemi, scalenia, rozgraniczenia nieruchomości, decyzje wygaszenia trwałego zarządu oraz decyzje o rozbiórce). W poszczególnych latach zdigitalizowano: w roku 2016 – 3 500 dok., w 2017 – 7 400 dok. i w 2018 – 10 400 dok. Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej zdigitalizował: w 2016 – 523 operaty, 16 530 skanów, 2017 – 1 419 operatów, 32 559 skanów, 2018 – 1 222 operaty i 27 317 skanów.

Wydział Gospodarki Nieruchomościami od roku 2018 planuje digitalizować wszystkie dokumenty wychodzące z wydziału.

Ponadto w planie kontroli zarządczej Wydział Administracyjny Urzędu Miasta, od roku 2018 uwzględnił zadanie, polegające na wykonaniu odwzorowań cyfrowych materiałów archiwalnych.

W ramach rozpowszechniania usług publicznych świadczonych na rzecz mieszkańców, Centrum Usług Wspólnych miasta Tychy zapewnia obsługę sprzętu teleinformatycznego, tj. miedzy innymi infokiosków (16) oraz punktów bezpłatnego dostępu do internetu typu hot-spot (45). Pierwsze punkty dostępowe zwane hotspotami w ramach sieci tyskich punktów dostępowych do Internetu powstały w 2010 roku i sieć ta jest sukcesywnie rozbudowywana w zależności od możliwości finansowych gminy.

W 2014 roku dokupiono do istniejących 15 infokiosków 1 infokiosk wraz z wbudowanym hotspotem, który stanął na terenie placu przesiadkowego przy dworcu PKP. Koszt wybudowania wszystkich 16 infokiosków z hotspotami wyniósł: 1 547 586,00 zł. Koszty utrzymania 16 infokiosków wraz z hotspotami to kwota ok. 75.000,00 zł rocznie. Infokioski, czyli stanowiska komputerowe z dotykowym ekranem i dostępem do Internetu, zlokalizowane są na terenie miasta przy przystankach autobusowych. Infokioski umożliwiają oczekującym na przystankach osobom dostęp do rozkładu jazdy komunikacji miejskiej w wersji elektronicznej. Projekt przyczynił się do poprawy poziomu życia mieszkańców, zwiększenia poziomu ich wiedzy i kompetencji, wzrostu dostępności Internetu dla szerokich kręgów społecznych, poprawy wizerunku miasta. Dzięki realizacji projektu osoby przebywające w okolicy przystanków mają możliwość skorzystania z bezpiecznego podłączenia do Internetu własnych urządzeń takich jak np.: notebooki, palmtopy, telefony komórkowe, co przyczynia się do likwidacji barier technologicznych, jak również walki z wykluczeniem cyfrowym społeczeństwa. W czerwcu 2014 roku oddano do użytku 15 szt. hotspotów, które wybudowane zostały w ramach projektu „Tychy w sieci możliwości – budowa sieci bezprzewodowych punktów dostępowych do Internetu” współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 2.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013. Wartość łączna wybudowania tych 15 hotspotów wyniosła: 445 787,50 zł.

Poza wyżej opisanymi kwestiami warto nadmienić o uczestnictwie miasta Tychy w projekcie pn. „System Monitorowania Jakości Usług Publicznych”. Idea stworzenia Systemu Monitorowania Usług Publicznych powstała w związku z potrzebą zapewnienia powszechnego dostępu do informacji w sferze usług publicznych. Podjęto działania prowadzące do zbudowania systemu funkcjonującego zgodnie z najwyższymi standardami i satysfakcjonującego odbiorców, tj. efektywnego, opartego o wysokiej jakości dane oraz nie generującego nadmiernych kosztów i dodatkowych obciążeń

sprawozdawczych po stronie respondentów. Dodatkowo monitorowanie jakości usług publicznych realizowanych w urzędzie odbywa się poprzez benchmarking (narzędzie efektywnej kontroli zarządczej), systematycznie prowadzony od 2006 roku. Badanie jest prowadzone w oparciu o zestaw wskaźników do pomiaru benchmarkingowego. Zestaw ten dotyczy procesów uznanych za kluczowe przez urzędy uczestniczące w projekcie i odnosi się do celów tych procesów, gdyż efektywność w pojęciu kontroli zarządczej nie odnosi się wyłącznie do stwierdzenia faktu realizacji zadań, ale przede wszystkim do zweryfikowania, czy cele stawiane przez jednostkę w związku z realizowanymi zadaniami są osiągane. Celem przedsięwzięcia jest monitorowanie wydajności funkcjonowania urzędu. W przedsięwzięciu połączono wskaźniki oraz mierniki, które w całości pozwalają prawidłowo interpretować osiągane rezultaty i wyniki działania urzędów. Przy tworzeniu wskaźników wzięto pod uwagę następujące kluczowe elementy: reprezentatywność, prostota i łatwość interpretacji, wrażliwość na zmiany w i na zewnątrz organizacji, łatwość w pozyskiwaniu danych i ich przetwarzaniu oraz uaktualnianiu. Dążono aby wskaźniki w jak największym stopniu oparte były na modelu wkład/wynik (input/output). Model ten opiera się na założeniu, że jest możliwe uporządkowanie działań w łańcuchy i wskazanie, w jaki sposób działania te nawzajem na siebie wpływają. W tym modelu przyjmuje się, że zasoby wejściowe (inputs) jednostki są używane do wykonywania pewnych działań (procesów) w ramach określonego celu operacyjnego, co prowadzi do określonego produktu/wyniku (output), a w konsekwencji osiągania zamierzonych rezultatów (outcomes). Obecnie zaktualizowany zestaw wskaźników obejmuje 11 obszarów funkcjonowania urzędu:

1) postępowanie administracyjne – wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę;
2) postępowanie administracyjne – wydanie decyzji o warunkach zabudowy;
3) rejestracja aktów stanu cywilnego;
4) gospodarka odpadami komunalnymi;
5) monitorowanie zobowiązań wynikających z podatku od nieruchomości;
6) realizacja zadań w zakresie komunikacji (stacje kontroli pojazdów, ośrodki szkolenia kierowców);
7) utrzymanie infrastruktury miejskiej na przykładzie oświetlenia (z perspektywą pomiaru zarządzania energią);
8) organizacja sieci szkół publicznych (kształcenie obowiązkowe) – w zakresie wyników nauczania oraz zasad i struktury finansowania;

9) realizacja usług społecznych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
10) zarządzanie zasobami ludzkimi;
11) funkcjonowanie urzędu,

dla których to obszarów ustalono 11 celów ogólnych oraz 13 celów operacyjnych. Ocena realizacji celów i zadań zostanie dokonana za pomocą 51 wskaźników z uwzględnieniem kryterium skuteczności, efektywności, terminowości, oszczędności i zgodności z prawem w zależności od usługi (zadania).

ROZWÓJ USŁUG PUBLICZNYCH W OBSZARZE KULTURY

Rozwój usług publicznych w obszarze kultury polegał m.in. na informatyzacji usług bibliotecznych. Mieszkańcy mają do dyspozycji 42 bezpłatne stanowiska internetowe oraz dostęp do zbiorów elektronicznych i zbiorów IBUK.LIBRA (nowa usługa umożliwiająca wypożyczanie publikacji e-book). Sukcesywnie zastępowano katalogi kartkowe, katalogami elektronicznymi. Uruchomiono LEX Sigma, tj. system informacji prawnej, oferujący akty prawne, ustawy, rozporządzenia. Biblioteka prowadzi komputerową obsługę wypożyczeń. Liczba zarejestrowanych czytelników w okresie od 2016 do 2017 roku zdecydowanie wzrosła, z 7 114 w 2016 roku do 11 495 w 2017 roku. Dużym zainteresowaniem cieszy się zamawianie książek on-line. W 2016 roku zmówień było 5 349, a już w 2017 roku 8 670. Biblioteka prowadzi blogi biblioteczne, Facebook oraz stronę internetową. Popularne stało się czytelnictwo w postaci e-booków. Sesje on-line (IBUK) prezentują się następująco: 2014 r. – 610 sesji, 2015 r. – 1 450 sesji, 2016 r. – 1 384 sesji i 2017 r. – 1 835 sesji.

ROZWÓJ INNOWACYJNOŚCI W SFERZE USŁUG KOMUNALNYCH

- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A. (RPWiK)

W ramach wzrostu innowacyjności w sferze usług komunalnych podjęto działania mające na celu utworzenie platformy usług komunalnych z centralnym elektronicznym Biurem Obsługi Klienta (e-BOK). W maju 2014 roku do dyspozycji Klientów Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A. (RPWiK) posiadających podpisaną umowę o zaopatrzenie w wodę, przekazano Internetowe Biuro Obsługi Klienta. To innowacyjne rozwiązanie, pozwalające na zarządzanie usługami dostarczania wody przez 24 godziny na dobę. Dzięki tej funkcjonalności, Klienci mają możliwość m. in.: zgłaszania stanu wodomierza, otrzymywania faktur w wersji elektronicznej, pełnej kontroli i dostępu do faktur, wglądu w historię odczytów

wodomierza, graficznego uczytelnienia zużycia wody, otrzymywania powiadomień SMS i e-mail, dokonywania płatności elektronicznych, korzystania z interaktywnego formularza zgłoszeniowego pozwalającego na kontakt z przedsiębiorstwem.

Internetowe Biuro Obsługi Klienta spełnia najwyższe wymogi bezpieczeństwa informatycznego (strona certyfikowana). Dzięki usługom powiązanym z IBOK, takim jak e-odczyt i e-faktura, klienci mają możliwość obniżenia wartości opłaty abonamentowej. Wg stanu na koniec 2017 r. liczba klientów z terenu gminy Tychy, korzystających z IBOK to 2 000, co stanowi około 17% wszystkich odbiorców z gminy.

Dodatkowo, niezależnie od IBOK, uruchomiono serwis SMS, informujący mieszkańców o przerwach związanych z dostawą wody. Mogą korzystać z niego zarówno Klienci przedsiębiorstwa, jak i osoby zamieszkałe w budynkach wielolokalowych.

W latach 2014-2017 kontynuowano rozbudowę systemu monitoringu sieci. Wszystkie obiekty budowane lub modernizowane w ramach sieci wodociągowej (np. studnie redukcyjne), wyposażone są standardowo w system pozwalający na zdalny monitoring parametrów pracy oraz sterowanie. W analizowanym okresie zamontowano i uruchomiono przekaz on-line z 460 przepływomierzy elektromagnetycznych. Zabudowano i uruchomiono system zdalnej regulacji ciśnienia na 32 urządzeniach redukujących.

Ponadto, w latach 2014-2017 RPWiK kontynuowało rozbudowę systemu informatycznego SCADA „TelWin" opartego o przekaz GSM. System posiada m. in. funkcjonalność pozwalającą na zdalny (za pomocą przeglądarki WWW) nadzór nad pracą sieci wodociągowej należącej do RPWiK Tychy S.A. Zdając sobie sprawę z istoty zabudowy reduktorów dla stabilności funkcjonowania sieci, przedsiębiorstwo prowadzi rozbudowany serwis tych urządzeń oraz konsekwentnie doposaża w nie sieć wodociągową, co pozwala znacznie obniżyć ilość awarii, a tym samym wskaźnik ilości wody niesprzedanej.

W latach 2016 – 2017 przedsiębiorstwo zakończyło rozbudowę platformy eKartAnalyst. Dodano moduł ,,Dyspozytor", który w połączeniu z modułem ,,Mapy Cyfrowej", pozwala na analizę danych pozyskanych z systemu SCADA, ośrodków geodezyjnych, itp. w jednym miejscu, a także moduł „Przegląd Urządzeń Technicznych", który pozwala na bieżącą analizę zużywania się poszczególnych urządzeń, planowania prac serwisowych oraz na gromadzenie wszystkich informacji (tj. rok produkcji, średnica, numery seryjne itp.) w jednym miejscu.

W latach 2014 – 2017 kontynuowano projekt implementacji systemu radiowego odczytu wodomierzy. Na koniec 2017 r. przedsiębiorstwo posiadało, na terenie gminy Tychy około 10 tys. urządzeń rozliczających zużycie wody, z możliwością odczytu radiowego. Rocznie, drogą radiową, dokonywanych jest blisko 80 tys. odczytów.

W ramach działań zmierzających do wykorzystania alternatywnych sposobów zapewniających mieszkańcom ciągły dostęp do wody pitnej, przedsiębiorstwo uruchomiło w 2017 roku stację uzdatniania wody w Tychach. Wydobycie wody z ujęć podziemnych pozwala na realizację niewielkiej części zapotrzebowania na wodę na terenie miasta Tychy, jednak już ta ilość zwiększa znacząco bezpieczeństwo dostawy wody. Zwiększanie bezpieczeństwa dostawy wody dla miasta jest przedmiotem dalszych prac badawczych Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A.

- Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. w Tychach (RCGW)

Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. w Tychach (RCGW) w celu wspierania działań zmierzających do budowy zakładu zgazowania osadów ściekowych oraz odpadów resztkowych i paliwa RDF z zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych w okresie od stycznia 2015 roku do czerwca 2016 roku, realizowało projekt badawczo – rozwojowy pn. „Opracowanie systemu rozwiązania dla odzysku energii z osadów ściekowych z zastosowaniem procesy zagazowania (OMEGA)”.

Głównym celem projektu było opracowanie uniwersalnej, innowacyjnej technologii zgazowania komunalnych odpadów, która umożliwiłaby wytwarzanie w kogeneracji energii elektrycznej oraz ciepła. W wyniku realizacji projektu osiągnięto następujące efekty:

– opracowano mieszankę paliwową bazującą na osadach ściekowych,
– opracowano koncepcję linii technologicznej przygotowania mieszanek kompozytowych do procesu zgazowania,
– zbudowano gotową do testów technologicznych instalację zgazowania z generatorem gazu ze złożem stałym wyposażonym w ruszt mechaniczny (wdrożona i przetestowana koncepcja mechanicznego usuwania popiołu z reaktora) wraz z szczelnym układem podawania i dozowania mieszanek kompozytowych,

– stworzono pilotową instalację oczyszczania gazu procesowego spełniającą wymagania dotyczące zawartości zanieczyszczeń w gazie (poprzez potwierdzenie niezawodności i skuteczności pracy filtra wysokotemperaturowego, skrubera olejowego oraz układu filtra koalescencyjnego),
– dostosowano do prac badawczych zespół prądotwórczy do spalania gazu procesowego ze zgazowania osadów ściekowych, zintegrowany z generatorem gazu oraz układem oczyszczania gazu,
– wytypowano metody zagospodarowania produktów ubocznych,
– zebrano oraz zweryfikowano wyniki badań charakteryzujące badaną technologię zgazowania,
– opracowano dokumentację procesową instalacji zgazowania mieszanek kompozytowych w skali przemysłowej, oszacowano koszty inwestycji instalacji przemysłowej.

Podczas realizacji projektu przeanalizowano kompleksowo wszystkie zagadnienia związane z komercyjnym funkcjonowaniem instalacji zgazowania osadów ściekowych wraz z innymi odpadami m.in. technologiczne, formalno – prawne, a także ekonomiczne. Wyniki wykonanej, szczegółowej analizy ekonomicznej instalacji przy obowiązujących w 2016 r. cenach osadów ściekowych, a także odpadów zobrazowały na ówczesnym etapie brak możliwości osiągnięcia opłacalności ekonomicznej inwestycji, a tym samym poskutkowały zaniechaniem wdrożenia układu. Obecnie nie są prowadzone żadne prace związane z tym działaniem.

Wspierając działania zmierzające do zwiększenia produkcji odnawialnej energii eklektycznej w mieście, Regionalne Centrum Gospodarki Wodno – Ściekowej S.A. w grudniu 2015 roku zakończyło budowę zbiorników do gromadzenia odpadów płynnych na terenie oczyszczalni Tychy Urbanowice, następnie w kwietniu 2016 roku zakończyło inwestycję „Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków Tychy – Urbanowice w zakresie układu odbioru odpadów tłuszczowych oraz układu pasteryzacji odpadów”, a we wrześniu 2016 roku zakończyło inwestycję w zakresie adaptacji INKA do pełnienia funkcji zbiorników buforowych. Dzięki temu zwiększono możliwości przyjmowania większej ilości odpadów do procesu kofermentacji realizowanej w istniejących na oczyszczalni ścieków Tychy Urbanowice Wydzielonych Komorach Fermentacyjnych o łącznej objętości 11 000 m^3.

Poniższa tabela przedstawia wzrost produkcji biogazu w latach 2014-2017 związanej z ww. inwestycjami.

Rok	Ilość wytworzonego biogazu (m^3)	Wzrost produkcji biogazu w stosunku do roku 2014
2014	4 356 358	-
2015	5 619 618	28,99 %
2016	6 015 424	38,08 %
2017	6 351 122	45,78 %

Źródło: materiały RCGW

Kolejna tabela obrazuje wzrost produkcji energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii jakim jest biogaz w latach 2014-2017 związanych z ww. inwestycjami.

Rok	Ilość wytworzonej energii elektrycznej MWh	Wzrost produkcji energii elektrycznej w stosunku do roku 2014
2014	7 855,062	0,00 %
2015	8 397,038	6,90 %
2016	8 460,925	7,71 %
2017	8 611,646	9,63 %

Źródło: materiały RCGW

Ponadto w kwietniu 2016 roku zakończono inwestycję polegającą na rozbudowie i przebudowie oczyszczalni ścieków Tychy – Urbanowice w zakresie instalacji fotowoltaicznej zabudowanej na dachu hali dmuchaw. Poniższa tabela przedstawia ilość energii elektrycznej wyprodukowanej z odnawialnego źródła energii – paneli fotowoltaicznych w latach 2016-2017.

Rok	Ilość wytworzonej energii elektrycznej MWh
2016	9,151
2017	9,503

Źródło: materiały RCGW

W związku z planowanym na rok 2018 otwarciem Wodnego Parku w Tychach realizowane są inwestycje związane ze zwiększeniem produkcji energii elektrycznej z odnawialnego źródła jakim jest biogaz, do ww. inwestycji zalicza się:

– budowa Stacji Kogeneracji biogazowej,
– budowa Stacji oczyszczania biogazu na terenie oczyszczalni ścieków Tychy Urbanowice,

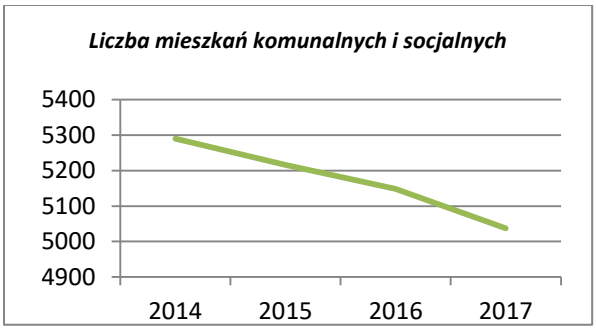
– budowa rurociągu biogazu pomiędzy oczyszczalnia ścieków Tychy Urbanowice a Wodnym Parkiem w Tychach.

Cel operacyjny I.2. Tworzenie warunków oraz wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

Jednym z istotnych elementów świadczących o wysokim standardzie życia w mieście jest podejmowanie działań umożliwiających rozwój budownictwa mieszkaniowego. Ze zgromadzonych informacji wynika, że liczba mieszkań komunalnych i socjalnych uległa zmniejszeniu, natomiast liczba mieszkań ogółem, oddanych do użytku, po spadku w 2016 roku wzrosła, osiągając poziom blisko 400 mieszkań w 2017 roku. W ich skład wchodzą mieszkania osób indywidualnych oraz mieszkania przeznaczone na wynajem i sprzedaż.

Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	5290	5216	5148	5037

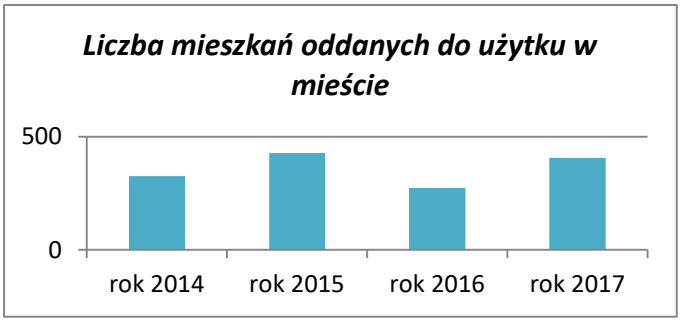

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Liczba mieszkań oddanych do użytku w mieście

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba mieszkań oddanych do użytku w mieście wg danych GUS	325	428	273	406

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Cel operacyjny I.3. Rozwój form aktywnego spędzania wolnego czasu.

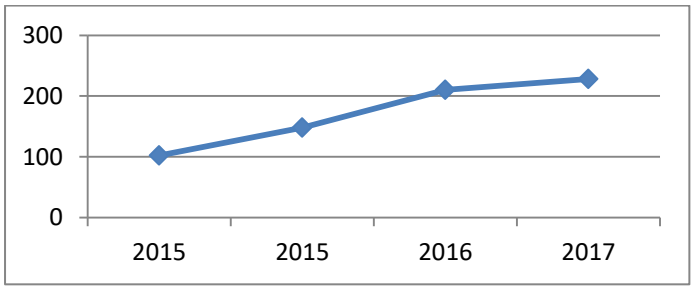
Kultura czasu wolnego oznacza nie tylko tworzenie ciekawej oferty zgodnej z preferencjami mieszkańców, ale także proponowanie im rzeczy nieznanych pomagając tym samym w odkrywaniu pasji oraz zdobywaniu nowych umiejętności i wiedzy.

Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych organizowanych mieście

Za monitorowanie niniejszego wskaźnika odpowiedzialne były różne podmioty. Poniżej zostały przedstawione dane pozyskane z poszczególnych instytucji.

1. Miejskie Centrum Kultury

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	102	148	210	228

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

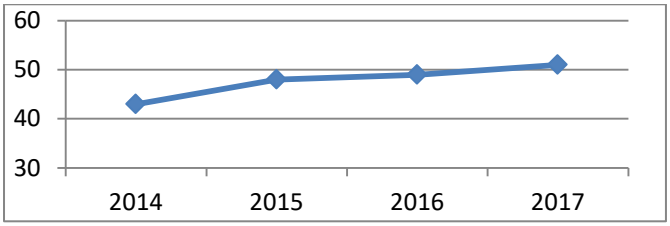
Na przestrzeni lat 2014 – 2017 nastąpił wzrost liczby wydarzeń organizowanych przez Miejskie Centrum Kultury. Wydarzenia te obejmowały m. in.:

– imprezy plenerowe (Święto Miasta, Festiwal Szantowy, Festiwal Rock na Plaży, cykl Bacz na Niedzielę, Kino plenerowe- Kino Freelove), Festiwal Mappingu (obecnie Light & Sound), Dzień bezpieczeństwa, Tyski Festiwal Słowa LOGOS FEST,
– cykliczne imprezy muzyczne (Festiwal Monodramu MOTYF, Międzynarodowy Festiwal Śląska Jesień Gitarowa, obchody Świąt Narodowych).

Ponadto w MCK odbyły się wydarzenia w ramach budżetu partycypacyjnego oraz wydarzenia w ramach Programu Rewitalizacji miasta Tychy. Na wydarzenia organizowane przez MCK składa się również stała oferta edukacyjna Klubu MCK „Wilkowyje", który prowadzi warsztaty rodzinne, otwarte turnieje szachowe, konkursy plastyczne dla dzieci, plenery malarskie, koła zainteresowań oraz organizację ferii zimowych pn. „Wilcze gniazdo", w ramach których odbywają się warsztaty, wyjazdy grupowe, bale oraz konkursy. Oferta obejmuje także cykliczne wydarzenia teatralne „Czwartek z Teatrem w Wilkowyjach", konkursy plastyczne dla dzieci, działalność zespołu teatralnego WW i pokazy filmów krótkometrażowych Future Shorts.

2. Młodzieżowy Dom Kultury nr 1

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	43	48	49	51

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

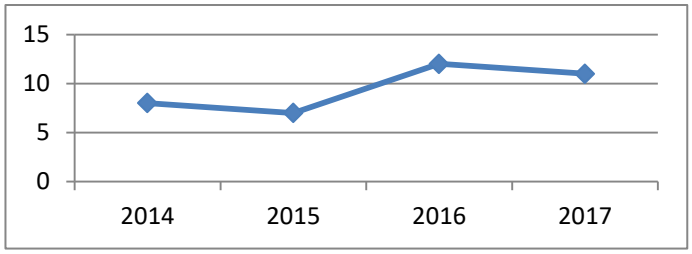
W okresie 2014-2017 nastąpił wzrost liczby wydarzeń organizowanych przez MDK nr 1. Zorganizowano rocznie następujące cykliczne imprezy:

– uroczyste podsumowanie Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Witaj, gwiazdko złota",

– koncert kolędowo-noworoczny zespołów MDK 1 w Teatrze Małym w Tychach,
– bal karnawałowy: „Jedzie pociąg z daleka”, „Kraina lodu- urodziny Anny”,
– uroczyste podsumowanie Międzynarodowego Konkursu Plastycznego ”Ludzie ludziom zgotowali ten los” im. Augusta Kowalczyka,
– spotkania wielkanocne w kołach, zespołach i grupach,
– rejonowy Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej (4 dni: Dzień Taneczny, 2 Dni Teatralne, Dzień Muzyczny), podsumowanie Rejonowego Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej,
– prezentacje Dorobku Artystycznego MDK1,
– impreza z okazji Dnia Dziecka,
– festyn rodzinny w MDK 1,
– otwarcie końcowo rocznej wystawy plastycznej wychowanków pracowni plastycznych,
– organizacja pikniku jesiennego,
– etap pisemny Wojewódzkiego Konkursu Historycznego „Legiony to żołnierska nuta”,
– etap finałowy Wojewódzkiego Konkursu Historycznego „Legiony to żołnierska nuta”,
– uroczyste podsumowanie Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Z chlubnych kart i miejsc narodowej historii”,
– organizacja wieczorów „andrzejkowych” w kołach, zespołach i grupach,
– organizacja mikołajek w MDK 1,
– uroczystość opłatkowo-wigilijna dla wychowanków, rodziców i nauczycieli,
– organizacja zajęć plastycznych dla przedszkolaków: batik na tkaninie na temat „Na łące”, „Na łące”, rzeźba w glinie pn. „Anioły”, batik na papierze pn. „Dzień w kopalni”,
– malowanie na porcelanie, „Afrykańskie zwierzęta”.

3. Młodzieżowy Dom Kultury nr 2

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	8	7	12	11

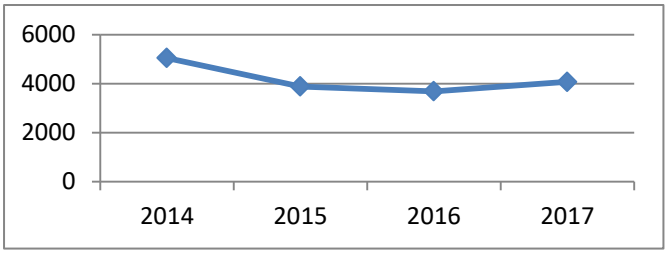

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

W okresie 2014-2017 nastąpił wzrost liczby wydarzeń organizowanych przez MDK nr 2. Oferta MDK nr 2 obejmowała m.in. organizację konkursów plastycznych pn. „Muzyka i obraz", „Oblicza Polskiego Oręża", festiwalów kultury japońskiej, kultury antycznej oraz koncertów: Dzieci Dzieciom, Dzieci Rodzicom i Dzień Babci i Dziadka. Młodzieżowy Dom Kultury nr 2 uczestniczył ponadto w Międzynarodowym Konkursie Plastycznym pn. „Tęczowy Kalendarz", do którego wybrano prace uczestników MDK2. W okresie wakacji zorganizowane były półkolonie i zajęcia wakacyjne.

4. Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	5044	3883	3689	4074

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

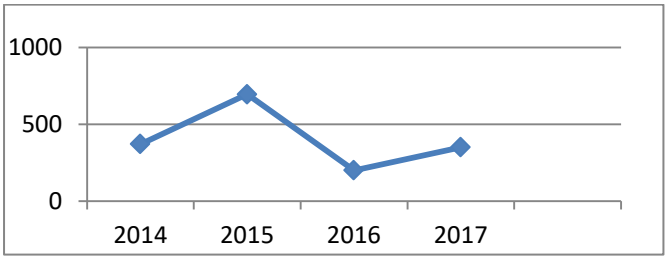
Miejska Biblioteka Publiczna promuje czytelnictwo wśród szkół i przedszkoli prowadząc lekcje biblioteczne oraz organizując wycieczki do biblioteki. Ponadto organizowane są zajęcia głośnego czytania dla przedszkolaków. Pracownicy biblioteki z ofertą głośnego czytania odwiedzają placówki, których dzieci same nie mogą dotrzeć do biblioteki, tj. żłobki oraz szkoły specjalne. Biblioteka co roku uczestniczy w ogólnopolskich akcjach promujących czytelnictwo, tj.: Ogólnopolski Tydzień Czytania czy Tydzień Bibliotek. W czasie wolnym od zajęć w szkole, biblioteka wychodzi

naprzeciw mieszkańcom miasta organizując zajęcia pn. Biblioferie i Wakacje w Bibliotece. Ponadto, w ofercie biblioteki znajdują się warsztaty, spektakle, wystawy. Prowadzone są cykle tematyczne: Świat na wyciągnięcie ręki, Klub Motyli Książkowych, Do biblioteki po zdrowie, Dyskusyjny Klub Książki.

Tendencje spadkowe wskaźnika w latach 2015 i 2016 mają związek z reorganizacją Miejskiej Biblioteki Publicznej. Biblioteka Główna została przeniesiona do nowopowstałej Mediateki, powiększenie powierzchni Biblioteki Głównej wiązało się z przeniesieniem do nowej siedziby Działu Muzycznego i Książki Mówionej oraz przekształceniem filii nr 7 dla dzieci i młodzieży w Dział dla dzieci. Biblioteka Główna została otwarta dla czytelników w kwietniu 2016 roku, a filia nr 13 w lutym 2016.

5. Teatr Mały

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	371	695	200	350

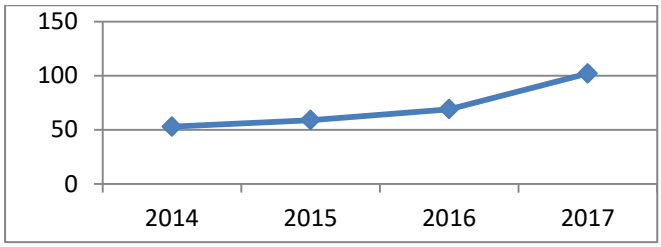

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Niski poziom liczby wydarzeń kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych wynika ze zmiany organizacyjnej w Teatrze, w którym realizowano jedynie wydarzenia zaplanowanie i zakontraktowane w latach poprzednich. Po zmianach organizacyjnych rozpoczęto proces zwiększania oferty i od 2017 roku obserwujemy wzrost liczby wydarzeń kulturalnych organizowanych przez jednostkę.

6. Muzeum Miejskie

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	53	59	69	102

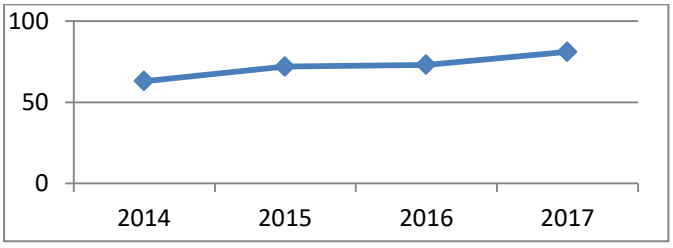

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

W latach 2014-2017 liczba wydarzeń organizowanych przez Muzeum Miejskie w Tychach zdecydowanie wzrosła. Muzeum zrealizowało szereg zadań wpisanych w misję i statut instytucji. Realizowane były wystawy z zakresu historii, historii sztuki, etnologii, wydarzenia towarzyszące wystawom, pozwalające na poszerzenie wątków na wystawach prezentowanych jako prelekcje, czy oprowadzania po wystawach. Ponadto organizowano spotkania promujące wydawnictwa, koncerty, warsztaty, spotkania zapoznające z tradycjami obecnymi. Organizowane były warsztaty plastyczne i graficzne dla dzieci. Realizowane były popularnonaukowe cykle: Popołudnia Czwartkowe, Akademia Historii Sztuki oraz Klub Południk dla dzieci.

7. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	63	72	73	81

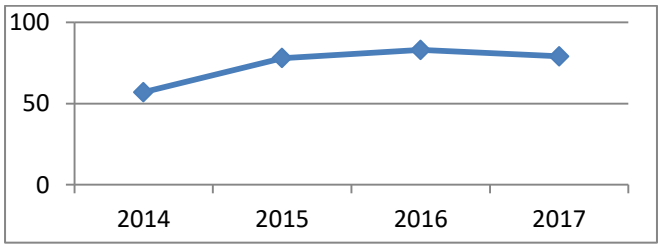

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

MOSiR organizował imprezy wpisane do corocznego kalendarza imprez zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i osób starszych. Organizowane były zajęcia sportowe w sekcjach: piłki nożnej, piłki ręcznej, siatkówki, koszykówki, pływania, lekkoatletyki, tenisa stołowego, zapasów, sekcji bokserskiej, kajakowej oraz hokeja na lodzie. W okresie zimowym uruchamiane są lodowiska miejskie. Ponadto MOSiR organizuje festyny rekreacyjno-sportowe, turniej piłki nożnej, rajdy rowerowe, imprezy biegowe.

8. Tyski Sport S.A.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	57	78	83	79

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

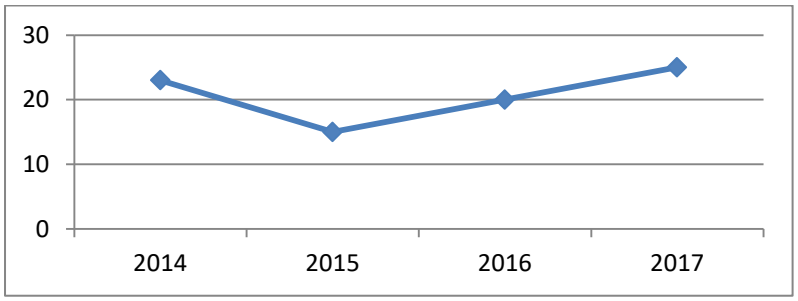
Tyski Sport S.A. każdego roku organizuje mecze hokejowe na Stadionie Zimowym, mecze koszykówki na Hali Sportowej, mecze piłki nożnej na Stadionie Miejskim. W latach 2015-2016 zorganizowano międzynarodowe mecze hokejowe Puchar Kontynentalny oraz mecze towarzyskie PZPN. W 2017 roku Tychy były współorganizatorem Mistrzostw Europy UEFA EURO U21. Ponadto na Stadionie Miejskim zorganizowany został koncert muzyki rozrywkowej (Koncert Disco Polo).

Z analizy zgromadzonych danych wynika, że liczba wydarzeń kulturalnych i sportowo – rekreacyjnych w Tychach stale wzrasta. Jednostki odpowiedzialne za tego typu wydarzenia wzbogacają swoją ofertę dzięki czemu docierają do coraz szerszego grona odbiorców.

Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji.

1. Miejskie Centrum Kultury

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	23	15	20	25

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

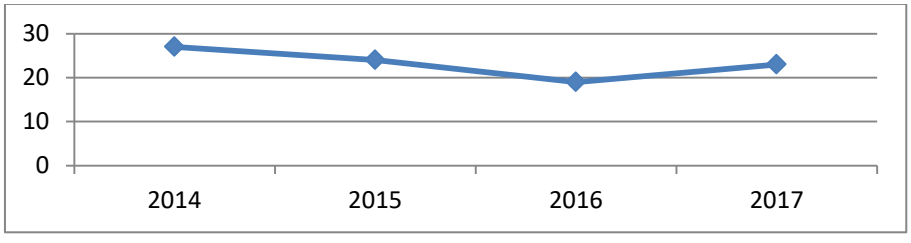
Miejskie Centrum Kultury w ramach nowych ofert programowych zaoferowało na przestrzeni lat 2014 -2017 następujące nowe przedsięwzięcia:

– cykl pn. „Kino pod chmurką”,
– Dni Otwarte MCK,
– Festiwal Rock na Plaży Paprocany,
– cykl Blues dobry Tychy, cykl Jazz dobry Tychy,
– cykl „Przestrzeń dla słowa”,
– Święto Młodego Wina,
– koncerty m.in. Ryszarda Rynkowskiego oraz Stanisława Sojki,
– warsztaty Wystąpień Publicznych,
– nowy programu „Tyski Bank Kultury”;
– cykl promujący nową muzykę polską „Przestrzeń dla dźwięku”,
– realizacja 7 projektów artystycznych w ramach „Tyskiego Banku Kultury”,
– nastąpiła zmiana formuły Festiwalu Monodramu „Motyf” na mistrzowską,
– Tyski Dzień Tańca,
– powołano nowy festiwal pn. „Tyski Festiwal Słowa LOGOS FEST”,
– wprowadzono Otwarte Mistrzostwa Tychów w Scrabble,
– wystawy tyskich twórców w ramach cyklu: „Przestrzeń dla sztuki” ,
– warsztaty percepcji sztuki,

– powołano nowe wydarzenie plenerowe pn. „Tyski Festiwal Smaków”,
– rozwinięto formułę Festiwalu Rock na Plaży o imprezę „Rockowe śniadanie z LP Trójką”,
– zorganizowano: spotkania integracyjne dla seniorów, Senioriada, Dzień dziecka na Czułowie, piknik w Parafii św. Ojca Pio, Festyn na Balbinie, cykl „Twórcza rodzinka”,
– w ramach Tyskiego Banku Kultury zrealizowano 7 projektów artystycznych (wydanie płyt tyskich muzyków, organizacja koncertów, warsztatów, premiery wydawnictw książkowych, wystawy plastyczne, piknik na ryneczku os. K),
– dokonano modernizacji amfiteatru i tarasu na terenie ogrodu MCK Tychy,
– uruchomiono Klub „Urbanowice” MCK, który w swojej ofercie ma: warsztaty koronki klockowej, kiszenie kapusty z elementem dekoracyjnym, Kulturalne Środy – Lekcja pantomimy, Kreatywna pracownia – Zwierzątka z siana, Kulturalna Środa – Kazio, Kreatywna pracownia – zabawki malowane, Świat wokół nas – Smaki Świata, Kreatywna pracownia – wiklina, Wieczór filmowy – film pt. „Moja Lewa Stopa”, Świat wokół nas – Szlakiem Herbaty, Bal Andrzejkowy dla dzieci, Barbórka, Świat wokół nas -Mikołajkowy zawrót głowy, Kreatywna pracownia – Etnochoinka, Spotkanie świąteczne.

2. Młodzieżowy Dom Kultury nr 1

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	15	12	9	7

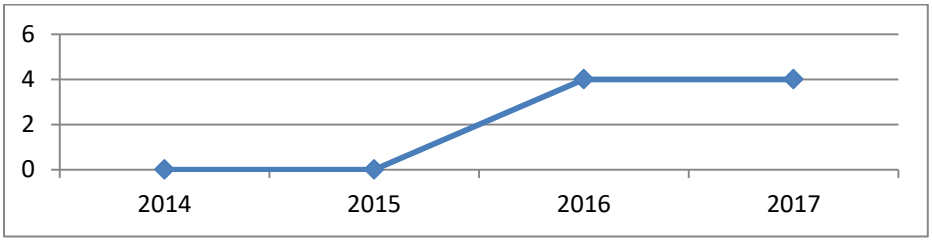
Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Nowe oferty zaproponowane w latach 2014-2017 przez MDK 1:
– organizacja balu przebierańców dla byłych członków zespołów Pieśni i Tańca „Tychy” oraz Pieśni i Tańca „Step”,

– warsztaty taneczne dla młodzieży z Marcinem „FRODO” Kowalskim, Emilią Korż, Marcina Frodo – Kowalskiego, Pauliną Jaksim,
– warsztaty taneczne dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną,
– akcja happeningowa teatru ruchu Wampa podczas Metropolitalnej Nocy Teatrów w Teatrze Małym w Tychach,
– koncerty, spektakle teatralne m.in.: „Bohaterski wskrzesić czas”, „Betlejem polskie” wg Lucjana Rydla, „Zdążyć przed Panem Bogiem”,
– organizacja zbiórek charytatywnych np. zbiórka plastikowych nakrętek w ramach ogólnopolskiej akcji „Wkręć się”,
– organizacja kolonii artystycznej dla wychowanków MDK1,
– warsztaty teatralne dla przedszkola sportowo-artystycznego,
– udział dzieci w konkursach tańca,
– organizacja spotkania autorskich np. z Januszem R. Kowalczykiem, aktorem i autorem tekstów „Piwnicy pod Baranami”,
– organizowanie wycieczek edukacyjnych i krajoznawczych,
– projekcje filmów biograficznych, zasady tworzenia kadru filmu, występy kół teatralnych,
– warsztaty teatralne,
– nowe koła zainteresowań: koło biżuterii, koło literackie „Złam pióro”, koło języka niemieckiego, języka angielskiego, rytmiki i baletu, teatralne „Bonobo,
– wystawy sztuki profesjonalne i amatorskiej,
– organizacja pikników (np. na zakończenie roku szkolnego, jesienny piknik itp.)

3. Młodzieżowy Dom Kultury nr 2

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	-	-	4	4

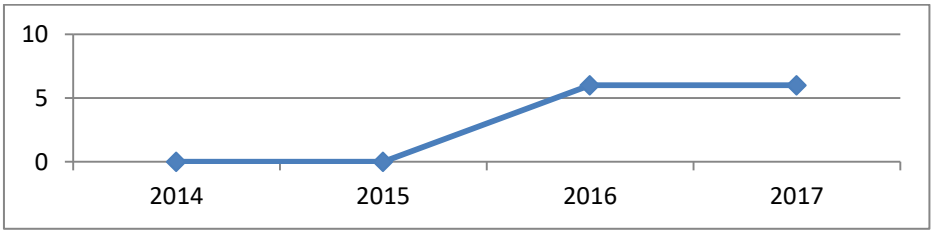

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Nowe oferty to piknik pn. „W naszym ogródku” i rejonowy konkurs plastyczny oraz dodatkowe turnusy wakacyjnych półkolonii.

4. Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	-	-	6	9

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

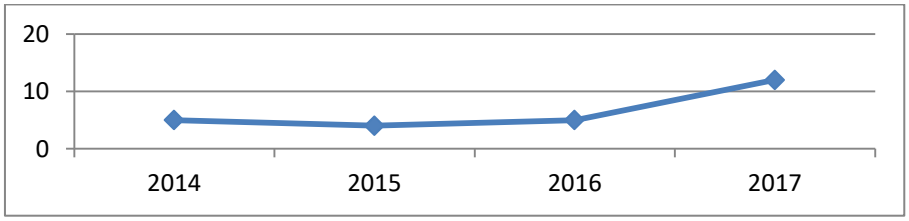
Od 2016 roku Miejska Biblioteka Publiczna poszerzyła swoją ofertę programową o darmowe projekcje bajek dla dzieci pn. Bajkoteka. Wprowadzono darmowe projekcje filmów, których celem jest popularyzacja zbiorów własnych MBP pt. Sztuka X Muzy. W ramach ogólnopolskiej akcji, mającej na celu docenienie przez społeczeństwo bibliotek, jako instytucji kultury działającej we wszystkich jej płaszczyznach organizowana jest jednodniowa impreza Noc Bibliotek. Ponadto zainicjowano cykl spotkań z ludźmi mającymi olbrzymi wkład w kulturę polską pn. Tury Kultury. Rozpoczęto realizacje projektu pn. Bajkoopowiadacz, tj. unikatowy projekt opowiadania bajek na żywo, bez posiłkowania się czytaniem z książki przy wykorzystaniu różnego rodzaju rekwizytów. Bardzo ciekawą nową inicjatywą jest kiermasz książek używanych pn. Kiermasz na deptaku.

W 2017 roku oferta MBP wzbogaciła się o kolejne oferty skierowana zarówno do dzieci, dorosłych, jak i całych rodzin. W ramach aktywizacji dzieci i młodzieży uruchomiono ofertę pn. LEGO Creatorzy i Mali LEGO Creatorzy. Wprowadzono formy teatralne z wykorzystaniem teatrzyku pacynkowego pt. Pacynki w Akcji. W Bibliotece Głównej powstała oferta pn. Komentarz Kulturalny, a w Filii nr 13 powstał projekt 4K (Kultura, Książka, Kobieta, Kuchnia). Są to projekty skierowane do czytelników, którzy spotykając się przy przysłowiowej kawie omawiają zjawiska kultury

we wszystkich jej płaszczyznach. Ponadto zainicjowano projekty pn. Moja Pasja i Biblioteka z Pasją, jednoczące mieszkańców z bezpośredniego otoczenia biblioteki. Mieszkańcy są zapraszani do fili biblioteki (nr 5 i nr 12) by opowiadać swoje życiowe pasje. Ciekawą ofertą jest oferta promująca rodzinne spędzanie czasu przy grach planszowych będących w zasobach biblioteki pn. Rodzina na Planszy. Ponadto uruchomiono projekt pn. Tabletomania, zajęcia pozytywnie wykorzystujące współczesną technikę. W ramach walki z wykluczeniem społecznym uruchomiono znakomity projekt nauki języka migowego pn. Warsztaty Migania. Ponadto powstała Giełda Płyt Winylowych oraz forma zajęć plastycznych, wspomagająca kształtowanie kreatywności oraz wyobraźni dzieci pn. Zabawa ze sztuką.

5. Teatr Mały

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	5	4	5	12

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

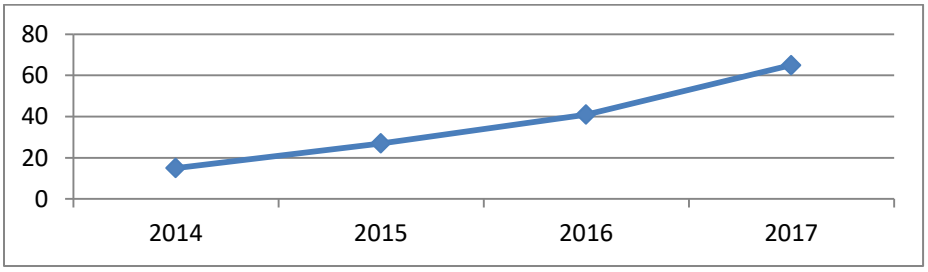
Teatr Mały Tychy w latach 2014-2017 rozszerzył swoją ofertę o następujące propozycje: Teatr Konesera, Tyską Zimę Poetycką, Krakowski Salon Poezji, Tyskie Spotkania Teatralne, Tyski Magazyn Kulturalny, Tychy Teatr, Studio Młodych, Tyski Festiwal Teatru Istotnego oraz Niedziele na Baczyńskim. Ponadto zorganizowano zwiedzanie Teatru i Benefis Teatru Belfegor. W 2017 roku Teatr Mały pozyskał z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego środki finansowe na organizację nowych wydarzeń kulturalnych z zakresu:

– upowszechniania kultury: Poeticon, TopOFFFestiwal, jazz! OPEN MIND, Tryptyk Spotkania Wizji i Plastyki, Otwarta Scena Teatru Tychy, Poranki Muzyczne, IN TYCHY;
– edukacji: W krainie muzyki, Zatańcz ze mną;

– sztuki wizualnej: cykl wystawienniczy PRACOWANIA;
– wydawnicza: W krainie muzyki (książka artystyczna), PRACOWNIA (katalog).

6. Muzeum Miejskie

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	15	27	41	65

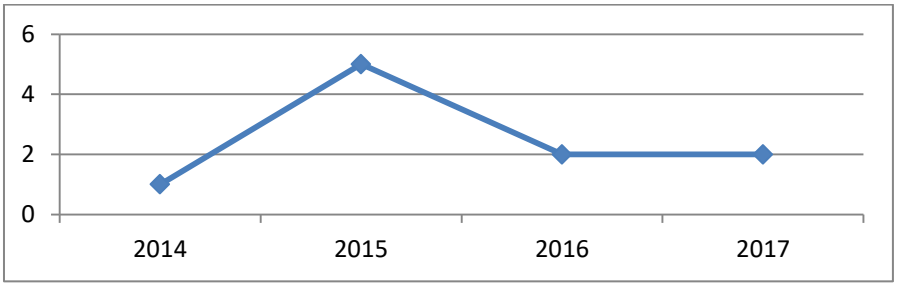

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

W ramach nowych ofert programowych Muzeum Miejskie w Tychach wprowadziło cykl warsztatów dla dzieci z zakresu sztuki, warsztaty graficzne na temat impresjonizmu, z ilustracji i komiksu oraz projektowania murali. Ponadto, organizowano warsztaty pn.: Lokalne Waluty aktywizujące osoby po 55 roku życia, warsztaty wykonania lalki motanki, a w związku z zatrudnieniem w muzeum etnomuzykologa od 2016 roku warsztaty tańców śląskich oraz potańcówki.

7. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	1	5	2	2

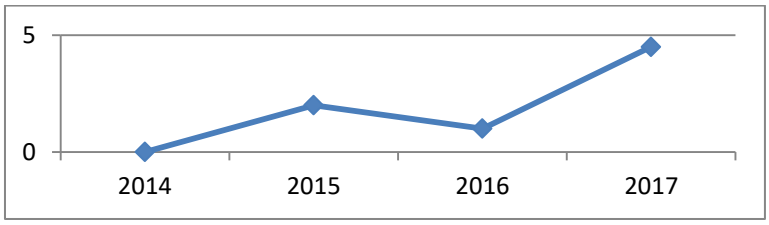

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

W latach 2014 – 2017 Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji wprowadził nowe programy sportowe dla mieszkańców, między innymi: nauka pływania dla klas III na Krytej Pływalni, nauka pływania dla dzieci, nauka doskonalenia pływania dla dorosłych, gimnastyka dla pań pn. „Rusz się" oraz Nordic Walking, Rolki Pod Żyrafą, Joga na Paprach, Warsztaty w skate parku pn. „Extreme City", gimnastyka Tai Chi na Paprocanach, nauka jazdy na łyżwach.

8. Tyski Sport S.A.

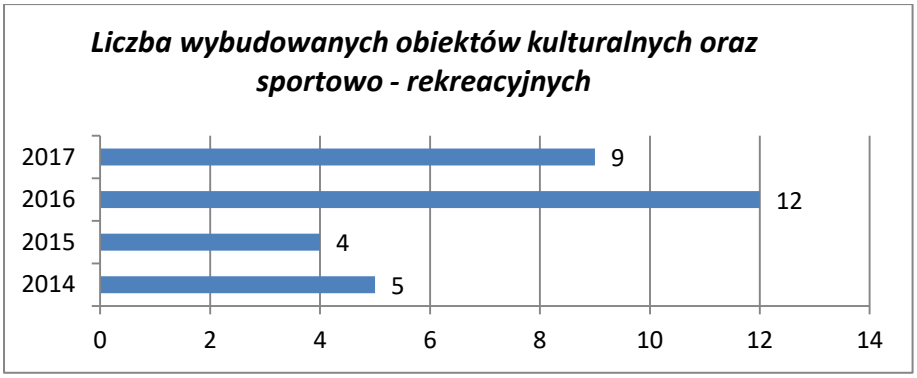
Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury, sportu i rekreacji	-	2	1	5

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Jako nowe oferty programowe Tyski Sport zaproponował: mecze otwarcia Stadionu Miejskiego, mecze towarzyskie PZPN, mecze UEFA oraz koncerty.

Liczba wybudowanych obiektów kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Z danych pozyskanych z Wydziału Przygotowania i Realizacji Inwestycji Urzędu Miasta Tychy wynika, że oferta miasta wzbogaciła się o następujące obiekty sportowo – rekreacyjne:

– w **2014** roku powstała siłownia przy ul. Sportowej oraz boiska sportowe przy Szkole Podstawowej nr 6 i Szkole Podstawowej nr 36 oraz przy ul. Sportowej i ul. Jedności „Ogrodnik" ;
– w **2015** roku powstały boiska przy Szkole Podstawowej nr 22 i Zespole Szkół Sportowych, Skatepark oraz siłownia plenerowa;
– w **2016** roku powstała bieżnia i boisko sportowe przy Zespole Szkól nr 4, boisko przy Zespole Szkól nr 6, boisko przy Szkole Podstawowej nr 1, boisko do siatkówki i koszykówki na OW Paprocany, 3 boiska do siatkówki plażowej przy ul. Brzozowej, siłownie przy ul. Cielmickiej, ul. Cmentarnej, ul. Braterskiej i na osiedlu „Z" oraz tor rowerowy PUMP-trak;
– w **2017** roku zamontowano piłkochwyty na boisku do siatkówki plażowej, powstało boisko wielofunkcyjne przy ul. Nowej i Zgody, boisko do koszykówki przy ul. Fitelberga, boisko wielofunkcyjne przy I Liceum Ogólnokształcącym, boisko przy Szkole Podstawowej nr 35, boisko i siłownię przy Szkole Podstawowej nr 22, mini bieżnię do skoku w dal i trójskoku w Zespole Szkolno Przedszkolnym nr 3, zmodernizowano bieżnię i stanowiska skoku w dal przy Szkole Podstawowej nr 37.

Ponadto oferta spędzania czasu wolnego rozszerzyła się o nowo powstałe obiekty: Mediatekę, Stadion Miejski, Oddział Muzeum – Tyska Galeria Sportu (TGS) realizująca wystawy i wydarzenia z zakresu historii sportu w mieście. W 2018 roku planuje się uruchomić Park Wodny Tychy.

Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury kulturalnej oraz sportowo – rekreacyjnej.

Podmiot odpowiedzialny za monitoring	2014	2015	2016	2017
Miejskie Centrum Kultury, (zmodernizowany amfiteatr i taras na ternie ogrodu MCK)	-	-	-	2300
Miejska Biblioteka Publiczna (uczestnicy imprez organizowanych przez MBP w ramach popularyzacji czytelnictwa)	145 484	126 070	118 236	131 235
Miejska Biblioteka Publiczna (odwiedziny w bibliotece)	418 276	331 401	297 099	333 859
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (nowe boiska do siatkówki plażowej)	-	-	-	1 250
Muzeum Miejskie (Tyska Galeria Sportu)	-	-	4 490	4 924
Tyski Sport	57 000	152 500	174 500	175 000

Nowa infrastruktura kulturalna oraz sportowo-rekreacyjna powstała w mieście na przestrzeni lat 2014-2017 spowodowała wzrost liczby mieszkańców z niej korzystających. Wzrostowe tendencje widoczne są w przypadku oferty Muzeum Miejskiego (Tyska Galeria Sportu) oraz Tyskiego Sportu, tendencję spadkową zaobserwować można w przypadku oferty Miejskiej Biblioteki Publicznej i wynika z opisanego wcześniej procesu reorganizacji placówki, który rozpoczął się w 2015 roku.

Liczba zrewitalizowanych przestrzeni i terenów zielonych

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba zrewitalizowanych przestrzeni i terenów zielonych	11	16	18	24

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Miasto posiada bogaty potencjał w postaci terenów zielonych. Tereny te jednak wymagały podjęcia działań rewitalizacyjnych. Z informacji pozyskanych z Wydziału Przygotowania i Realizacji Inwestycji Urzędu Miasta Tychy oraz Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Tychach wynika, że znaczna część terenów zielonych, w badanym okresie została zrewitalizowana.

W 2014 roku przebudowano układ drogowy wraz z budową miejsc parkingowych przy ul. Edukacji 26-34 i 36-42, ul. Cyganerii, al. Niepodległości, al. Bielskiej i ul. Ciasnej oraz w rejonie ul. Cichej, Czarneckiego. Przebudowano chodnik przy ul. Efów 1-3,7, zmodernizowano i doposażono plac zabaw przy ul. Narcyzów. Ponadto rozpoczęto przebudowę układu drogowego wraz z budową miejsc parkingowych i infrastrukturą towarzyszącą przy ulicach: Budowlanych 84-86, 8-94 i Batorego 59-67. Ponadto przeprowadzono remont alejek w Parku Miejskim, remont nawierzchni w Parku Suble (siłownia), remont alejek w Parku Północnym (Niedźwiadków, Górniczym), remont alejek w Parku Miejskim.

W 2015 roku przebudowano dalszą część chodnika przy ul. Elfów 20-26, zmodernizowano plac zabaw wraz z oświetleniem w Parku Alojza, wybudowano siłownię plenerową oraz chodnik pomiędzy ulicami Czechowa, Cyganeri i Curie – Skłodowskiej, zagospodarowano podwórko przy ul. Elfów 52-68 poprzez budowę wiaty śmietnikowej, parkingu oraz modernizację placu zabaw, zagospodarowano przestrzeń przy ulicach Wyszyńskiego 22-28 i Fitelberga. Wybudowano nowe ścieżki

komunikacyjne, naprawiono istniejące alejki. Zagospodarowano podwórko przy al. Niepodległości 57-77, zrekultywowano teren i wybudowano nowy plac zabaw, rozpoczęto przebudowę układu drogowego wraz z budową miejsc parkingowych i placów zabaw dla zabudowy wielorodzinnej przy ulicach: Budowlanych 110-114, Burschego 2-4, 6-10, Brzozowej 31-33, 35-37, 39-45 i Batorego 92-98 (prace były kontynuowane do 2017 roku). Ponadto przebudowano alejki w Parku św. Franciszka i Klary, zagospodarowanie zieleni w Parku Południowym tj., wykonanie ścieżek z oświetleniem, przebudowa i budowa nowych alejek w Parku Jaworek, modernizacja placu zabaw w Parku św. Alojza wraz z oświetleniem, zamontowano urządzenia na terenie Skate Parku w Parku Jaworek.

W 2016 roku przebudowano drogi wewnętrzne i chodniki przy ulicach: Dębowej 10-14, Roweckiego 57-69, Dąbrowskiego 11-13, odbudowano schody i skarpy przy ul. Arctowskiego 1, 1a-1d, wybudowano plac zabaw przy ul. Bukowej i al. Bielskiej, zmodernizowano podwórka pomiędzy ulicami Czereśniową, Cienistą i Czarnieckiego, wybudowano małe boisko sportowe wielofunkcyjne do piłki nożnej i koszykówki przy ul. Elfów, zagospodarowano przestrzeń pomiędzy ulicami: Fitelberga 35-61 i Wyszyńskiego 22-28, zmodernizowano chodnik i wewnętrzne drogi dojazdowe przy ul. Kopernika 3, 3a, b, 1a, zmodernizowano ciąg jezdno pieszy przy Placu Św. Anny 2-2a, 1c, zagospodarowano teren przy ulicach: Edukacji 1-5, Baziowej 17-19, wybudowano tzw. przedept pomiędzy al. Bielską i ul. Baziową, przebudowano ciąg pieszo-jezdny przy ul. Grota Roweckiego 46-60. Ponadto przeprowadzono odwodnienie w Parku Południowym, wykonano tor rowerowy dla starszych i małych dzieci w Parku Suble.

W 2017 roku dokonano renowacji osiedla A (przebudowano ulicę Arkadową), zagospodarowano podwórka przy budynkach wielorodzinnych tworząc 5 tzw. Zielonych Podwórek:

1. Zielone podwórko przyjazne mieszkańcom i dzieciom – plac między budynkami 18-20 i 26-28 przy ulicach Dębowej i Dąbrowskiego 11-13.
2. Zielone Podwórko dla ciebie i dla mnie przy ulicy Wojska Polskiego 21-21a i 23-23a
3. Zielone podwórko „Ewa” przy ulicy Edukacji 52-68.
4. Zielone podwórko przy ulicy Dębowej 38-40 i Dąbrowskiego 23-25.
5. Zielony zakątek na Skłodowskiej, ulica M.C Skłodowskiej 24.

Zagospodarowano teren przy ulicach: Budowlanych 44-46, 58-52, 54-56 i Batorego 35-39 poprzez uregulowanie studzienek oraz włazów kanałowych,

humusowano skarpy z wysiewem trawy oraz montażem ławek, zagospodarowano teren przy al. Niepodległości 2-12 i al. Bielskiej 69-71, wybudowano plac zabaw przy ulicy Starokościelnej, przebudowano drogi dojazdowe oraz chodniki przy ulicy Fitelberga, przebudowano ciągi piesze przy ulicach Asnyka, M.C. Skłodowskiej, Dębowej, zagospodarowano plac zabaw oraz plac wypoczynkowy przy budynku Mediateki (przy al. Piłsudskiego): zamontowano szklane wiaty, ławki, donice, basen z niecką stalową, stojaki na rowery, ułożono deski tarasowe, zagospodarowano teren przyległy do Miejskiego Centrum Kultury przy ulicy Bohaterów Warszawy 26, wybudowano plac zabaw i siłownię plenerową pomiędzy ulicami Bocheńskiego, Batorego i Bohaterów Warszawy, zmodernizowano podwórka przy ulicach Dąbrowskiego 11-13, Dębowej 18-20 i 26-28, wybudowano siłownię plenerowa przy ulicy Wyszyńskiego i Fitelberga. Ponadto wybudowano fontannę i toaletę publiczną wraz zagospodarowaniem w Parku Południowym, wybudowano dojście do placu zabaw przy ul. Sikorskiego, remont opaski chodnikowej wokół Skateparku, rewitalizacja stawu na terenie Parku Północnego.

Podsumowując, w okresie od 2014 do 2017 roku w wyniku działań rewitalizacyjnych powstało:

- 242 (w tym 8 dla osób niepełnosprawnych) ogólnodostępnych miejsc parkingowych,
- 6 nowych placów zabaw,
- 3 nowe plenerowe siłownie,
- 1 małe boisko sportowe.

Fot. Nowe miejsca parkingowe

Fot. Zielone Podwórko na Skłodowskiej

Fot. Termomodernizacja przy ul. Andersa

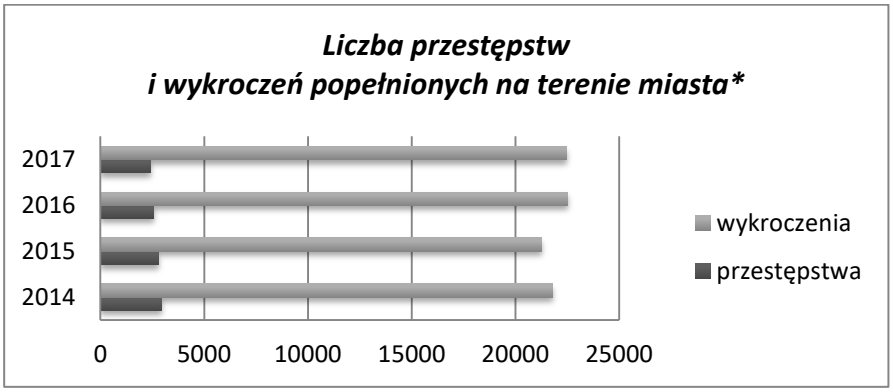
Fot. Zagospodarowanie terenu przy Mediatece

Cel operacyjny I.4. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i środowiskowego.

Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa jest podstawową potrzebą każdego człowieka wpływającą na jego warunki życia. Ma ogromne znaczenie, gdyż w mieście, w którym go brakuje, nawet najlepsze usługi czy rozwiązania infrastrukturalne nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy i goście czuli się bezpiecznie.

Liczba przestępstw/wykroczeń popełnionych na terenie miasta.

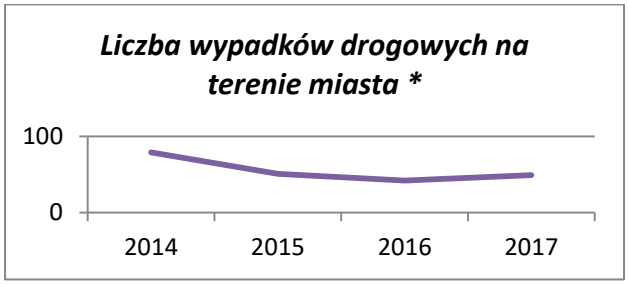
Rok	2014	2015	2016	2017
PRZESTĘPSTWA	2 943	2 788	2 579	2 429
WYKROCZENIA	21 793	21 272	22 524	22 450

** Źródło: dane Komendy Miejskiej Policji w Tychach*

Liczba wypadków drogowych na terenie miasta.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wypadków drogowych na terenie miasta	27	24	19	23

**Źródło: dane Komendy Miejskiej Policji w Tychach*

Analizując zgromadzone dane, od 2014 roku wyraźnie zaznaczył się spadek liczby wypadków drogowych w Tychach. Dobrym wynikiem jest też malejąca liczba przestępstw, aczkolwiek liczba wykroczeń, wzrosła od 2014 roku, a od 2016 utrzymuje się na podobnym poziomie, tj. ok. 2 500 wykroczeń rocznie.

Liczba miejsc objętych Systemem Monitoringu Wizyjnego*.

W mieście funkcjonuje System Monitoringu Wizyjnego, na który składają się 103 kamery (70 kamer stacjonarnych i 33 kamery obrotowe). Kamery zlokalizowane są w podziale na sektory:

- **STARE MIASTO:** 17 punktów zlokalizowanych na ulicach: Asnyka, Rynek, Bocheńskiego, Biblioteczna, Budowlanych, Plac Grażyny Bacewicz, Dworcowa, Plac Świętej Anny, Mikołowska – Burschego – Dołowa, al. Bielska – Budowlanych – Edukacji;
- **CENTRUM:** 18 punktów zlokalizowanych na ulicach: Edukacji – Baziowa, Edukacji, al. Niepodległości – Wyszyńskiego, al. Niepodległosci, Grota Roweckiego – al. Niepodległości, al. Jana Pawła II, al. Piłsudskiego – Dmowskiego, Jaśkowicka, Jaśkowicka – Stoczniowców, Stoczniowców, Plac Korfantego, al. Jana Pawła II – Dmowskiego – Grota Roweckiego, al. Jana Pawła – Dmowskiego – Grota Roweckiego;
- **PAPROCANY:** 9 punktów zlokalizowanych na ulicach: Bielska – Sikorskiego – Stoczniowców, Armii Krajowej – Piłsudskiego, Tischnera, Plac Zbawiciela, Armii Krajowej – Sikorskiego, Sikorskiego, Sikorskiego przy DK 1;

- **TERENY PRZEMYSŁOWE:** 3 punkty zlokalizowane na ulicach: Towarowa, Towarowa – Cielmicka;
- **TUNELE DK-1:** 5 punktów zlokalizowanych na ulicach: Fitelberga DK 1, Targiela DK 1, Przemysłowa DK 1, Cmentarna;
- **RYNNA KOLEJOWA – PRZYSTANKI:** 39 punktów zlokalizowanych na całej długości rynny kolejowej, na poszczególnych przystankach: Tychy Zachodnie - 11 kamer, Tychy Bielska - 11 kamer, Tychy Grota Roweckiego - 11 kamer, Tychy Lodowisko - 6 kamer.

** Dane Straży Miejskiej w Tychach*

Liczba osób objętych programami profilaktyki zdrowotnej.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba osób objętych programami profilaktyki zdrowotnej	7 941	7 286	7 761	1 312

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Miasto od wielu lat kontynuuje działania na rzecz poprawy zdrowia swoich mieszkańców poprzez organizację programów, akcji oraz działań prozdrowotnych. Główne założenia to profilaktyka onkologiczna, szczepienia przeciwko grypie dla osób starszych, zapobieganie chorobom cywilizacyjnym oraz rozpowszechnianie działań promujących zdrowie poprzez prowadzenie edukacji zdrowotnej. Działaniami objęto szeroką grupę odbiorców w różnych przedziałach wiekowych.

Od roku 2017 roku Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Tychy koordynuje realizację wyłącznie tych programów polityki zdrowotnej, które uzyskały pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (wymóg ustawowy). Programy zaopiniowane przez AOTMiT to: program zapobiegania czynnikom ryzyka raka szyjki macicy, szczepienia przeciw HPV dla dziewcząt w wieku 12 lat, program profilaktycznych szczepień przeciwko grypie dla osób powyżej 65 roku życia. W związku z powyższym obserwuje się od 2017 roku wyraźny spadek liczby osób objętych programami profilaktyki zdrowotnej.

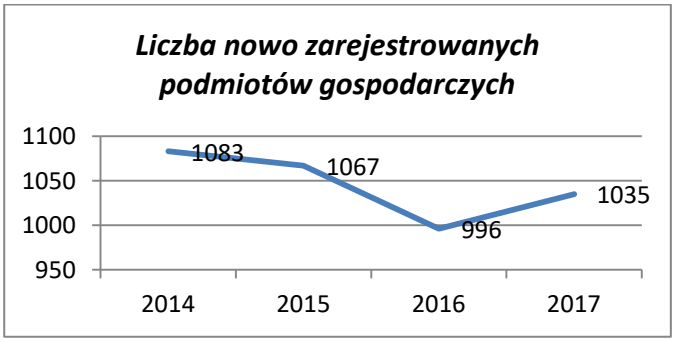
Cel operacyjny I.5. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu miasta.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wg rejestru REGON.

Podmiotem gospodarczym jest każdy aktywny uczestnik procesów gospodarczych, czyli osoby fizyczne i prawne prowadzące działalność. To firmy jednoosobowe, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, spółki prywatne i państwowe. Wszystkie ww. podmioty sklasyfikowane są w systemie krajowego rejestru podmiotów gospodarczych narodowej REGON i to on stanowi podstawową bazę danych w zakresie liczby podmiotów gospodarczych. Jest zbiorem rejestrowanym na bieżąco i stanowi centralną i terenową bazę danych.

Rok	2014	2015	2016	2017
Podmioty nowo zarejestrowane wg danych GUS	1 083	1 067	996	1 035

źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Analizując dane statystyczne GUS, liczba nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarki narodowej na przestrzeni lat 2014-2016 znacząco spadała z 1083 zarejestrowanych nowych podmiotów w 2014 do 996 w 2016, jednak od 2017 roku dane Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, pod względem rodzaju wykonywanej działalności najwięcej jest działalności internetowej i sprzedaży wysyłkowej. Duży odsetek stanowi sprzedaż detaliczna, transport drogowy towarów i wykonywanie robót budowlanych wykończeniowych. Najliczniejsza grupę przedsiębiorców w Tychach stanowią mieszkańcy w przedziale wieku 35 – 45 lat, w przeważającej części mężczyźni.

III. 2. Sprawozdanie z realizacji celu strategicznego II Dobre warunki rozwoju kapitału społecznego.

Cel strategiczny II Dobre warunki do rozwoju kapitału społecznego

Istotnym warunkiem rozwoju kapitału społecznego jest rozwój kształcenia ustawicznego mieszkańców. Poziom wykształcenia, gotowość do dalszej nauki oraz rozwijanie swoich umiejętności mają istotny wpływ na pozycję zawodową, przeciwdziałanie bezrobociu, zmniejszenie prawdopodobieństwa wykluczenia społecznego, umożliwiają też elastyczne dopasowania do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Ponadto wspieranie innowacyjności społecznej staje się nowym sposobem włączenia obywateli w proces efektywnego zarządzania.

Cel operacyjny II.1. Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego

Wysoki poziom kapitału ludzkiego jest warunkiem tworzenia przestrzeni publicznej generującej aktywność mieszkańców.

Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w ramach budżetu partycypacyjnego.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w ramach budżetu partycypacyjnego	-	48	68	50

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Jednym z najważniejszych priorytetów w zakresie wzmocnienia potencjału kapitału społecznego jest zwiększenie partycypacji i aktywności społecznej w decyzjach podejmowanych przez samorząd. Wdrożenie budżetu partycypacyjnego pozwoliło mieszkańcom aktywnie włączyć się w proces podejmowania decyzji, kreowania polityki miejskiej i realizowania inicjatyw służących lepszej jakości życia.

W 2014 roku rozpoczęto prace nad budżetem partycypacyjnym. W wyniku spotkań z mieszkańcami powstały akty prawne, które umożliwiły realizację różnorodnych projektów zgłaszanych przez mieszkańców od 2015 roku.

W ramach pierwszej edycji budżetu partycypacyjnego (2015 rok) mieszkańcy złożyli 174 wnioski. Wyniki weryfikacji złożonych projektów przedstawiały się następująco: 121 wniosków poddano pod głosowanie, 37 wniosków oceniono negatywnie, 19 wniosków połączono,4 wnioski wycofano z powodu złożonych rezygnacji.

W ramach drugiej edycji budżetu partycypacyjnego (2016 rok) mieszkańcy złożyli 183 wnioski. Wyniki weryfikacji złożonych projektów przedstawiały się następująco: 135 wniosków poddano pod głosowanie, 39 wniosków oceniono negatywnie, 9 wniosków połączono, 4 wnioski wycofano z powodu złożonych rezygnacji.

W ramach trzeciej edycji budżetu partycypacyjnego (2017 rok) mieszkańcy złożyli 181 wniosków. Wyniki weryfikacji złożonych projektów przedstawiały się następująco: 124 wnioski poddano pod głosowanie, 47 wnioski oceniono negatywnie, połączono 16 wniosków z których powstało 9, 1 wniosek wycofano z powodu złożonej rezygnacji.

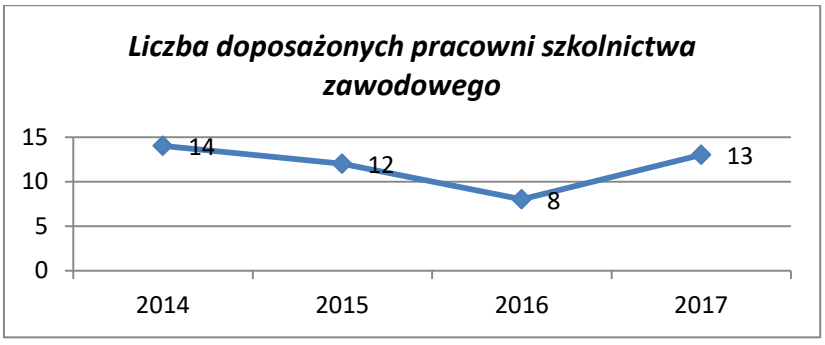
Liczba doposażonych pracowni szkolnictwa zawodowego.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba doposażonych pracowni szkolnictwa zawodowego	14	12	8	13

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Wzmocnienie potencjału edukacji i doskonalenie jakości kształcenia, wiąże się m.in. z doposażeniem pracowni szkolnictwa zawodowego. Poniższy wykres przedstawia doposażenie pracowni w następujących zespołach szkół zawodowych:

– 2014 rok: Zespoły Szkół nr 2, 5, 6, 7 – na kwotę ok. 97 000,00 zł,
– 2015 rok: Zespoły Szkół nr 2, 5, 6, 7 – na kwotę ok. 76 000,00 zł,
– 2016 rok: Zespoły Szkół nr 2, 6, 7 – na kwotę ok. 23 500,00 zł,
– 2017 rok: Zespoły Szkół nr 2, 4, 5, 6, 7 – na kwotę ok. 110 400,00 zł.

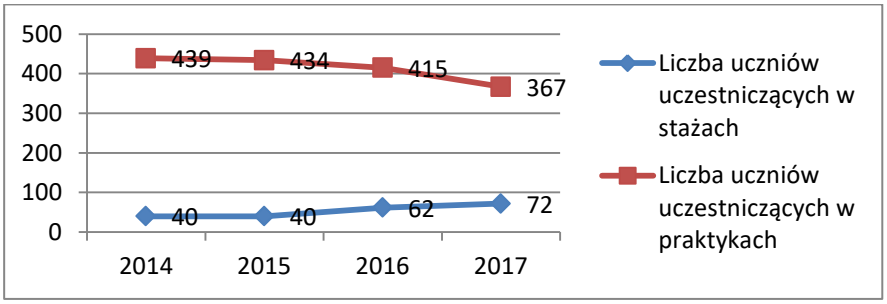

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczestniczących w stażach i praktykach w przedsiębiorstwach.

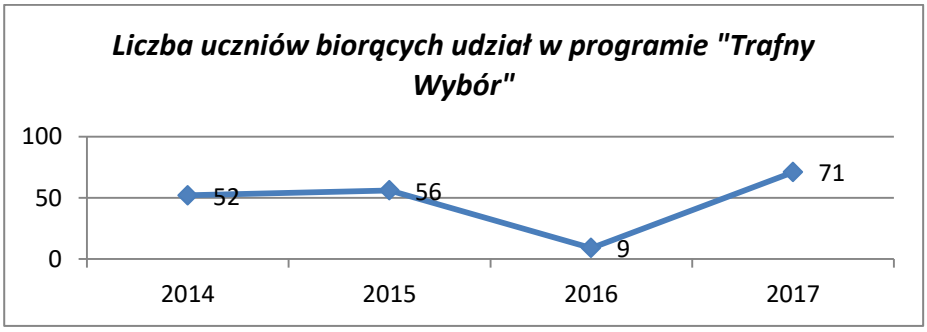
Szkoły ponadgimnazjalne stale podejmują współpracę z przedsiębiorcami poprzez organizację praktyk i staży. Poniższe wykresy obrazują liczbę uczniów w poszczególnych latach, którzy podjęli praktyki, bądź staże. Analiza zebranych danych wskazuje, że największą popularnością cieszą się praktyki u przedsiębiorców.

Rok	2014	2015	2016	2017
PRAKTYKI	439	434	415	367
STAŻE	40	40	62	72

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

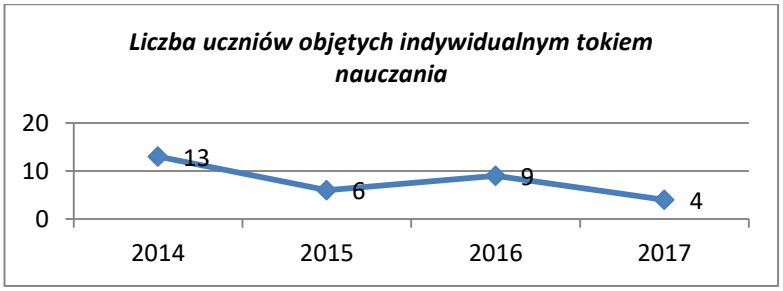
Ponadto, Powiatowy Urząd Pracy w Tychach od 2013 roku realizuje program planowania kariery edukacyjnej i zawodowej dla uczniów II klas liceum ogólnokształcącego pn. „Trafny Wybór". Celem programu jest wsparcie uczniów w dokonywaniu wyboru kierunku dalszego kształcenia i planowaniu kariery zawodowej poprzez realizację praktyk zawodowych u lokalnych pracodawców.

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Liczba uczniów objętych indywidualnym tokiem nauczania.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba uczniów objętych indywidualnym tokiem nauczania	13	6	9	4

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Każdy uczeń szczególnie uzdolniony (w tym także sportowo) ma możliwość rozwoju swoich uzdolnień oraz ukończenia szkoły w skróconym czasie, jeśli po spełnieniu określonych warunków uzyska zezwolenie dyrektora na indywidualny program lub tok nauki. Niestety, analiza zebranych na przestrzeni lat danych wskazuje na spadającą tendencję liczby uczniów objętych indywidualnym tokiem nauczania.

Cel operacyjny II.2. Rozwój i promocja działań zapobiegających zjawisku wykluczenia społecznego

Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym przejawia się poprzez wspieranie rodzin oraz aktywizację osób starszych i niepełnosprawnych. Działania podejmowane na rzecz seniorów zmierzają do realizacji przesłania, iż w odpowiednio stworzonych warunkach „druga młodość" może być czasem dalszej edukacji i osobistego rozwoju. Integracja międzypokoleniowa tworzy z kolei pomost pomiędzy światem młodszych i starszych, ucząc wzajemnej tolerancji, zrozumienia i życzliwości, iż jesień życia nie oznacza stagnacji i rezygnacji z nauki i marzeń.

Liczba wdrożonych programów senioralnych.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba wdrożonych programów senioralnych	10	9	14	12

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Liczba osób korzystających z miejskich programów senioralnych.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba osób korzystających z miejskich programów senioralnych	928	1041	1 977	2 381

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia Urzędu Miasta Tychy na przestrzeni lat wdrożył szereg programów senioralnych, w tym m.in.:

1. **Program „Aktywni 60+”** – program uchwalony w 2012 roku, skierowany do tyszan, którzy ukończyli 60 lat. Jego celem jest m.in. podniesienie poziomu aktywności i sprawności starszych mieszkańców miasta, a także zwiększenie uczestnictwa seniorów w wydarzeniach kulturalnych i sportowych. Tychy to pierwsze miasto w województwie śląskim, które wprowadziło taki program. W celu zwiększenia atrakcyjności programu umożliwia się posiadaczom karty seniora nieodpłatne uczestnictwo w zajęciach zumby oraz slim body w profesjonalnym klubie sportowym.

Oprócz Programu „Aktywni 60+” Gmina realizuje zadania publiczne zlecone w trybie otwartego konkursu ofert zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie m.in.:

- Program edukacyjno - integracyjno – rehabilitacyjny w formie stacjonarnej, bądź wyjazdowej dla osób starszych, samotnych, a także niepełnosprawnych. Głównym celem realizowanego programu jest podtrzymywanie aktywności życiowej osób starszych oraz niepełnosprawnych, poprawa jakości życia seniorów, propagowanie idei aktywnej starości oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W ramach programu organizowane są między innymi: wyjazdy integracyjne oraz zajęcia plenerowe na terenie ogródków działkowych, zajęcia edukacyjne z zakresu profilaktyki zdrowia (np. prelekcje lekarza na temat zagadnień z zakresu chorób wieku podeszłego). W ramach programu odbywają się również zajęcia komputerowe i rehabilitacyjne, zgodne z zainteresowaniami uczestników, jak i stanem ich zdrowia;
- Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych. W Tychach funkcjonują trzy Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych, prowadzone przez tyskie organizacje pozarządowe, które działają przy placówkach wsparcia dziennego dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym, dając możliwość integracji międzypokoleniowej. Dzięki wspólnym działaniom przełamywane są stereotypy

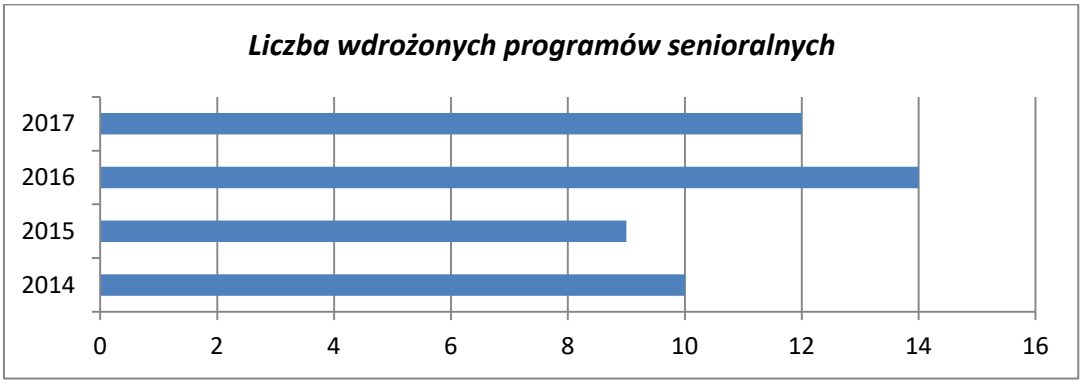
na temat osób starszych a także zmienia się sposób myślenia o starości wśród dzieci i młodzieży. Osoby prowadzące zajęcia oraz uczestnicy dążą do tworzenia więzi międzypokoleniowych i nawiązywania trwałych relacji młodzi-seniorzy;

- Program na rzecz aktywności osób starszych, zapobiegający wykluczeniu społecznemu - Klub Seniora. Od stycznia 2014 roku realizowany jest program na rzecz aktywności osób starszych, w ramach którego prowadzony jest Klub Seniora, działający 5 dni w tygodniu. W klubie seniorzy korzystają z codziennej prasy, gier sprawnościowych a także spotkają się z rówieśnikami. Animowane są różne formy aktywności służące edukacji, aktywizacji społecznej i spędzaniu czasu wolnego: spotkania i warsztaty tematyczne, m.in.: zajęcia rękodzieła, zajęcia dietetyczne, zajęcia taneczne, treningi pamięci, lekcje j. angielskiego i wiele innych, spotkania grup pasjonatów: grupa malarska, zespół muzyczny, grupa dziennikarska, spotkania integracyjne, wydarzenia okolicznościowe, działa grupa wolontariacka Bank Czasu;
- w ramach Program Rewitalizacji dla miasta Tychy: program z zakresu aktywizacji społeczności lokalnych „BAZA-Bank Aktywnych Ludzi Miasta" - moduł dla seniorów, tj.: Baza Aktywnych Seniorów, w ramach której organizowane są systematyczne spotkania seniorów, działał Punkt Informacyjny i Pomocowy oraz organizowane był wycieczki dla seniorów;
- Wspólna Wigilia Seniorów i Seniorzy proszą do tańca – programy organizowane w trybie tzw. „małego grantu".

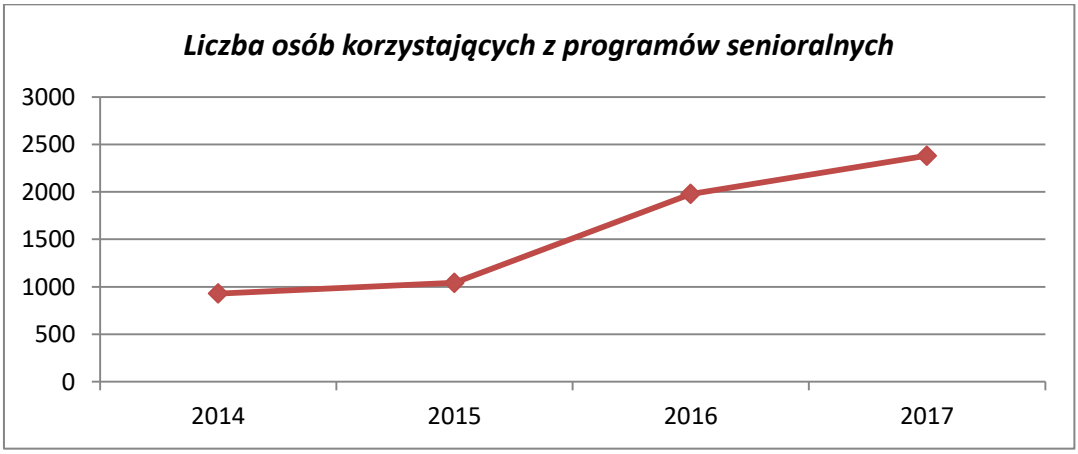
Warto podkreślić, że w 2017 roku miasto pozyskało dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w wysokości 3 825 312,99 zł na realizację projektu pn. "Utworzenie Centrum Usług Społecznościowych oraz mieszkań chronionych w Tychach" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa X Rewitalizacja oraz Infrastruktura Społeczna i Zdrowotna, działania 10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych, poddziałania 10.2.1 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomaganego i chronionego oraz infrastruktury usług społecznych – ZIT Subregionu Centralnego. Przedmiotem projektu jest utworzenie Centrum Usług Społecznościowych w Tychach (CUS) wraz z 3 mieszkaniami chronionymi (w tym 1 rotacyjnym). CUS będzie świadczył usługi dla około 30 tyskich seniorów oraz wspierał funkcjonowanie sektora organizacji pozarządowych. Zgodnie z założeniami, osoby

powyżej 60 roku życia, które zakończyły aktywność zawodową będą mogły spędzać w Centrum co najmniej osiem godzin dziennie (od poniedziałku do piątku) oraz korzystać z atrakcyjnej oferty w zakresie usług opiekuńczych, zajęć edukacyjnych, kulturalnych, czy rekreacyjnych. Ponadto, świadczone będą również usługi w zakresie aktywizacji ruchowej. Planowane przedsięwzięcie jest odpowiedzią na obserwowane od lat zmiany w strukturze demograficznej (tj. rosnący udział osób starszych w ogólnej liczbie populacji) oraz wydłużającą się długość życia mieszkańców.

Centrum będzie prowadziło działania na terenie miasta Tychy, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców osiedli A, H i Ł, N i O oraz Czułowa i Zwierzyńca Zachodniego.

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

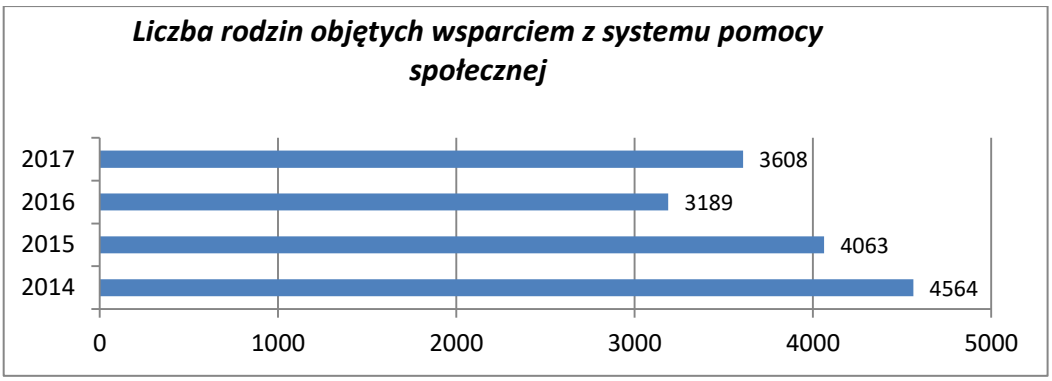
Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Powyższy wykres wskazuje na wzrostową tendencję zapotrzebowania na tego rodzaju formę wsparcia dla seniorów Miasta Tychy.

Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej.

Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym wiąże się również ze wsparciem rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, według danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach na przestrzeni lat 2014 – 2017 kształtowała się następująco.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej	4 564	4 063	3 189	3 608

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Miasto prowadzi szereg działań na rzecz rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej. Między innymi: reintegracja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w Centrum Integracji Społecznej (CIS), treningi i warsztaty umiejętności społecznych i wychowawczych dla rodzin z problemami wychowawczymi i rodzin zastępczych, coaching dla rodzin z problemami wychowawczymi, współpraca rodzin z asystentem rodziny, psychoterapia wychowanków w procesie usamodzielnienia i osób niepełnosprawnych, poradnictwo prawne dla ofiar przemocy domowej, klub seniora w CIS. Osobne działanie stanowią grupy psychoedukacyjne dla rodziców z problemami wychowawczymi, „Akademia rodzica" program rozwijania kompetencji wychowawczych, organizowanie programów psychoedukacyjnych dla ofiar przemocy domowej i prowadzenie Klubu dla mam w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

Dzięki realizacji różnego rodzaju projektów skierowanych do rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, wsparcie otrzymało 290 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym 68 osób z niepełnosprawnością. Z liczby osób objętych wsparciem w projektach 15 osób podniosło kwalifikacje zawodowe, 19 osób podjęło pracę, a 14 osób jest na etapie jej poszukiwania. Beneficjanci wsparcia zostali zmotywowani do pracy nad sobą, nastąpił wzrost pewności siebie wśród uczestników i wzbogacili się oni umiejętności rozwiązywania problemów wykazując gotowość do dalszego uczenia się.

III. 3. Sprawozdanie z realizacji celu strategicznego III Niskoemisyjne miasto i lider zrównoważonego rozwoju w powiązaniach regionalnych.

Cel strategiczny III Niskoemisyjne miasto i lider zrównoważonego rozwoju w powiązaniach regionalnych

Niniejszy cel odnosi się głównie do niskoemisyjnej infrastruktury transportowej oraz infrastruktury technicznej i ochrony środowiska.

Cel operacyjny III.1. Integracja transportu publicznego

Uruchomienie inteligentnego systemów transportowych.

W celu zintegrowania transportu publicznego i zwiększenia jego udziału, a tym samym zmniejszenia natężenia indywidualnego ruchu samochodowego oraz ograniczenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery podjęto działania w celu uruchomienia Inteligentnego Systemu Zarządzania i Sterowania Ruchem. Systemem zostanie objętych blisko 40 skrzyżowań. System zawiera stacje pomiarowe warunków atmosferycznych, stacje pomiaru zanieczyszczeń i poziomu hałasu, dynamiczne tablice parkingowe, które wskazują poziom napełnienia parkingów, a także znaki o zmiennej treści, informujące uczestników ruchu o występujących niebezpieczeństwach i utrudnieniach na drogach. Wprowadzenie systemu znacznie usprawni proces ważenia pojazdów: pomiar będzie możliwy w ruchu, bez konieczności zatrzymania lub redukcji prędkości samochodów. Dzięki temu rozwiązaniu zmniejszy się degradacja sieci drogowej, co ma miejsce zwłaszcza w wyniku nielegalnych pojazdów ponadnormatywnych. Najistotniejsze jest jednak to, że ITS znacząco wpłynie na poprawę funkcjonowania komunikacji zbiorowej. Ruch autobusów i trolejbusów

będzie na bieżąco śledzony na e-mapach. W razie opóźnienia system będzie mógł zareagować bardzo szybko, wprowadzając priorytet przejazdu dla tych pojazdów na wybranych skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną. Wszystko po to, by usprawnić komunikację w mieście i zwiększyć bezpieczeństwo na tyskich drogach. Sercem całego systemu ITS będzie Centrum Sterowania Ruchem (CSR). Tam gromadzone będą bieżące informacje o sytuacji ruchowej w mieście oraz podejmowane decyzje o pracy poszczególnych podsystemów i urządzeń.

W 2016 roku miasto pozyskało dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w wysokości 60 397 760,78 zł na realizację projektu pn. „Inteligentny System Zarządzania i Sterowania Ruchem w Tychach" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020, Oś priorytetowa: IV Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 4.5. Niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie. Realizacja projektu została przekazana do Miejskiego Zarządu Ulic i Mostów w Tychach. Obecnie prowadzone jest kolejne postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy przedsięwzięcia.

Budowa węzłów przesiadkowych.

W 2014 roku, mając na uwadze zintegrowanie poszczególnych środków transportu poprzez możliwość pozostawienia prywatnego samochodu osobowego na parkingu i kontynuowanie podróży koleją, oddano do użytku czterokondygnacyjny parking naziemny przy stacji kolejowej PKP Tychy główne, w 2015 roku oddano do użytku czterokondygnacyjny parking podziemny przy stacji kolejowej Tychy – Lodowisko.

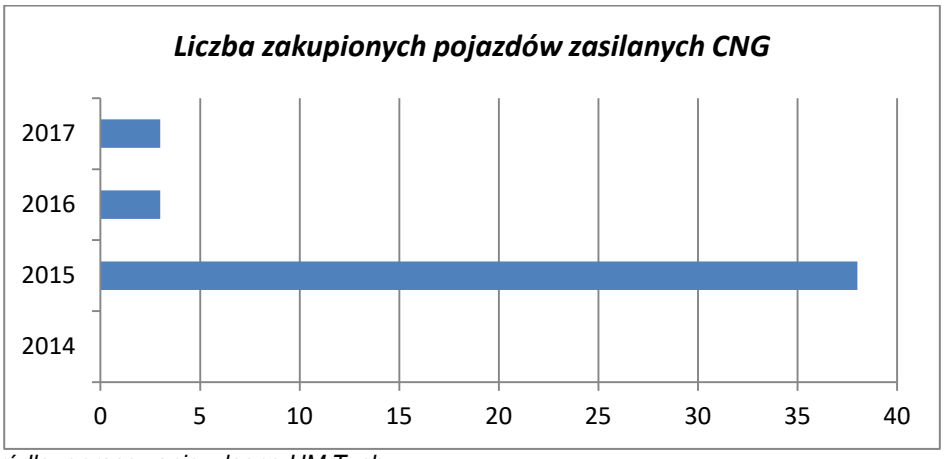
Cel operacyjny III.2. Proekologiczne kształtowanie wewnątrzmiejskiego i regionalnego systemu komunikacyjnego.

Zakup taboru na potrzeby pasażerskiego transportu publicznego.

Rok	2014	2015	2016	2017
Zakup taboru na potrzeby pasażerskiego transportu publicznego	4	45	7	8

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

W celu poprawy stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze środków komunikacji publicznej, Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Tychach na przestrzeni lat 2014-2017 uzupełniło tabor pasażerski o pojazdy zasilane gazem ziemnym (CNG): w 2014 r. – 0 szt., 2015 r. – 38 szt., 2016 r. – 3 szt., 2017 r. – 3 szt.

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Ponadto, w 2017 roku miasto pozyskało kolejne dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w wysokości 100 000 000,00 zł na realizację projektu pn. „Zakup nowoczesnego taboru autobusowego z napędem ekologicznym na potrzeby rozwoju transportu publicznego w podregionie tyskim". Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, priorytet VI Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach, działanie 6.1 Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach. Inwestycja koncentruje się na zakupie i wymianie taboru autobusowego i trolejbusowego, budowie i modernizacji zaplecza technicznego oraz budowie nowej linii trolejbusowej. Zakres projektu obejmuje zakup taboru autobusowego (51 autobusów zasilanych CNG, 10 mikrobusów zasilanych ON), 2 elektrobusów, 3 trolejbusów, 2 pojazdów serwisowych do obsługi taboru autobusowego, zakup pojazdu pogotowia technicznego (do obsługi sieci

trakcyjnej), przebudowę zaplecza technicznego zajezdni autobusowej, budowę sieci trakcji trolejbusowej wraz z kontenerową stacją zasilającą.

Cel operacyjny III.3. Usuwanie niedoborów przepustowości infrastruktury drogowej

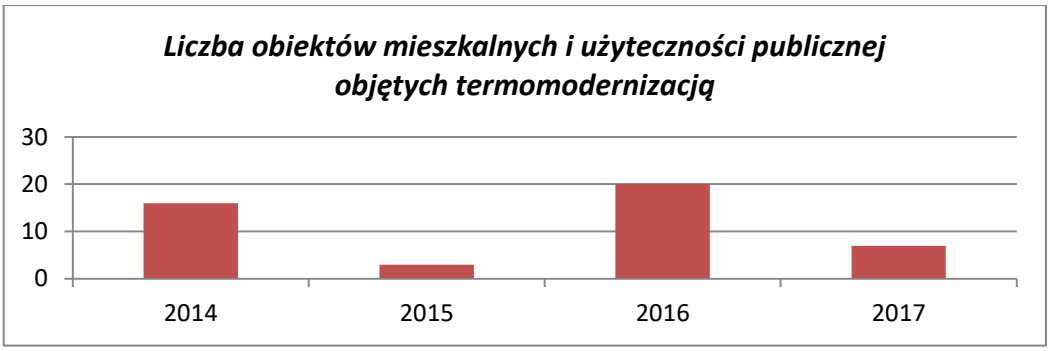
Budowa węzłów przesiadkowych.

Od 2017 roku miasto realizuje projekt pn. „Budowa bezkolizyjnego węzła drogowego w rejonie ul. Turyńskiej i ul. Oświęcimskiej". Projekt realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, Priorytet IV Infrastruktura drogowa dla miast, Działanie 4.2 Zwiększenie dostępności transportowej ośrodków miejskich leżących poza siecią drogową TEN-T i odciążenie miast od nadmiernego ruchu drogowego. W ramach projektu budowany jest bezkolizyjny węzeł drogowy w rejonie ul. Turyńskiej i ul. Oświęcimskiej oraz przebudowana zostaje ul. Oświęcimska. Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje przebudowę DK44 na odcinku 2,5 km, budowę przepustów, przejść pieszo-rowerowych i murów oporowych, a także węzła drogowego typu karo z dwoma rondami. Ponadto przebudowane zostaną następujące skrzyżowania z drogami lokalnymi: Gminną, Długą, Urbanowicką, Pogodną, Główną, Kościelną, Mysłowicką oraz istniejące oświetlenie. Na drodze pojawią się znaki drogowe zasilane energią słoneczną. Przebudowa wpłynie na poprawę efektywności układu komunikacyjnego w tej części miasta, otwierając wolne tereny inwestycyjne. Bezpośrednie efekty z realizacji inwestycji: zwiększenie przepustowości układu drogowego (poszerzenie drogi, budowa bezkolizyjnego węzła drogowego),eliminacja „wąskiego gardła", poprawa bezpieczeństwa ruchu, poprawa warunków życia mieszkańców w sąsiedztwie istniejącego korytarza. Gmina Miasta Tychy na to zadanie pozyskała dofinansowanie ze środków Unii Europejskich w wysokości 166 850 027,72 zł.

Cel operacyjny III.4. Efektywne gospodarowanie energią.

Termomodernizacja obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej.

Rok	2014	2015	2016	2017
Liczba obiektów poddanych termomodernizacji	16	3	20	7

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Obniżenie energochłonności budynków użyteczności publicznej jest związane z systemowymi zmianami gospodarek cieplnych poprzez likwidację nieefektywnych i nieekologicznych źródeł ciepła i zastąpienie ich nowoczesnymi instalacjami dostarczającymi ciepło, termomodernizację, wymianę stolarek okiennych i drzwiowych, modernizację i wymianę instalacji grzewczych. W latach 2014-2017 termomodernizacji obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej podlegało: w 2014 r. – 16 ob., w 2015 r. – 3 ob., w 2016 r. – 20 ob. i w 2017 r. 7 ob.

W 2017 roku miasto otrzymała dofinansowanie na realizację projektów pn. „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach – budynki nr 207, 209, 233, 235, 237” oraz „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach – budynki nr 223, 225, 227, 229, 231”, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, oś priorytetowa IV. Efektywność energetyczna, odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, działanie 4.3. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej, poddziałanie 4.3.1. Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Łączna kwota dofinansowania ze środków Unii Europejskiej wynosi

5 965 200,53 zł. Przedmiotem projektów jest termomodernizacja budynków mieszkalnych, wchodzących w skład osiedla Osada, po dawnej fabryce celulozy i papieru w tyskiej dzielnicy Czułów. Zakres projektu jest podobny we wszystkich budynkach i obejmuje: ocieplenie ścian zewnętrznych i stropów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie wewnętrznej instalacji gazowej wraz z montażem gazowych kotłów grzewczych, wymianę instalacji c.o. i c.w.u., wymianę instalacji elektrycznej wraz z wymianą opraw oświetleniowych części wspólnych, roboty remontowe towarzyszące.

W ramach efektywnego energetycznie systemu oświetlenia przestrzeni publicznej oraz poprawy technicznej sprawności oświetlenia, podjęto działania mające na celu przebudowę istniejącego oświetlenia na nowoczesne i efektywne ekologiczne punkty świetlne. W 2014 roku miasto pozyskało środki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na przedsięwzięcie pn. „Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego w Tychach". W ramach zadania modernizacji podlegało 1150 opraw oświetleniowych na 35 ciągach ulicznych. Zastosowano nowoczesne źródła światła typu LED, dobrane odpowiednio do parametrów geometrycznych drogi oraz obowiązujących na danych odcinkach klas oświetleniowych z możliwością redukcji strumienia świetlnego (wraz z modernizacja lub wymianą słupów oświetleniowych) koszt inwestycji 5 947 873,20 zł.

Cel operacyjny III.5. Poprawa efektywności systemów energetycznych i zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.

W grudniu 2017 roku zakończyła się rekrutacja uczestników tj. mieszkańców miasta do udziału w konkursie na dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej projektu pn. „Odnawialne źródła energii szansą na poprawę jakości powietrza w Tychach" ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, w ramach Osi Priorytetowej 4. Efektywność Energetyczna, Odnawialne źródła energii i gospodarka niskoemisyjna, Działanie 4.1 Odnawialne Źródła Energii, Poddziałania 4.1.3 Odnawialne źródła energii – konkurs grantowy. Obecnie Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich przygotowuje wniosek o dofinansowanie, który zostanie złożony do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Realizacja projektu przyczyni się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. Wśród planowanych

do dofinansowania źródeł energii są solary, fotowoltaika, kotły na biomasę, pompy ciepła, kolektory słoneczne.

Cel operacyjny III.6. Poprawa jakości powietrza poprzez redukcję emisji pyłów i gazów.

Uchwałą nr XIX/345/16 Rady Miasta Tychy z dnia 31 marca 2016 roku został przyjęty „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Tychy na lata 2014-2020". Podstawą formalną opracowania była umowa zawarta pomiędzy miastem Tychy, a konsorcjum złożonym z ATMOTERM S.A. oraz Fundacji na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii w Katowicach z dnia 05.12.2014 r. Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę stanu istniejącego, identyfikację obszarów problemowych, metodologię opracowania planu, cele strategiczne i szczegółowe, ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian w zakresie inwentaryzacji zanieczyszczeń, gazów cieplarnianych, plan gospodarki niskoemisyjnej - plan przedsięwzięć, opis realizacji działań zmniejszających emisję gazów cieplarnianych oraz monitorowanie efektów. Na potrzeby realizacji PGN został powołany zespół koordynacyjny, którego głównym zadaniem jest nadzór nad pozyskiwaniem danych oraz przygotowywaniem analiz oraz raportów z realizacji PGN.

Działania związane z poprawą jakości powietrza atmosferycznego w mieście koordynuje Wydział Komunalny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miasta Tychy, poprzez realizację „Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy" (PONE).

Podstawowym celem realizacji programu jest obniżenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery poprzez wymianę niskosprawnych i nieekologicznych kotłów oraz pieców węglowych na nowoczesne urządzenia grzewcze. Ponadto skutecznym sposobem na ograniczenie emisji ze spalania paliw jest zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

Realizacja programu została podzielona na etapy, poniżej zostały przedstawione wyniki z poszczególnych etapów:

<u>Etap I Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Tychy – rok 2016</u>

1. Zlikwidowano w 190 budynkach mieszkalnych jednorodzinnych kotły opalane nieekologicznym paliwem stałym, gazem lub olejem opałowym;
2. Zainstalowano 135 kotłów węglowych V klasy;
3. Zainstalowano 55 kotłów gazowych;
4. Zamontowano 24 instalacje solarne w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych.

W wyniku przeprowadzenia powyższych modernizacji uzyskano następujący efekt ekologiczny:

Lp.	Efekt ekologiczny zaplanowany	Efekt ekologiczny osiągnięty
1.	Pył 5.925 kg/a	Pył 5.925 kg/a
2.	SO2 2.766 kg/a	SO2 2.766 kg/a
3.	NOx 269 kg/a	NOx 269 kg/a
4.	CO 11.116 kg/a	CO 11.116 kg/a
5.	CO2 528.806 kg/a	CO2 528.806 kg/a
6.	b-a-p 3,5 kg/a	b-a-p 3,5 kg/a
7.	Produkcja ze źródeł odnawialnych min. 184 GJ/a	Produkcja ze źródeł odnawialnych min. 184 GJ/a

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

Etap II Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Miasta Tychy – rok 2017

1. Zlikwidowano w 320 budynkach mieszkalnych jednorodzinnych źródła ciepła opalane paliwem stałym;
2. Zlikwidowano w 35 budynkach źródła ciepła opalane gazem;
3. Zlikwidowano w 1 budynku źródło ciepła opalane olejem;
4. Wykonano 356 zmodernizowanych źródeł ciepła;
   - zainstalowano 244 kotłów węglowych V klasy,
   - zainstalowano 68 kotłów gazowych;
   - zainstalowano 5 węzłów ciepła;
   - zainstalowano 1pompę ciepła;
   - zainstalowano 2 kotły na biomasę V klasy;
5. Zamontowano 26 instalacji solarnych.

W wyniku przeprowadzenia powyższych modernizacji uzyskano następujący efekt ekologiczny:

Lp.	Efekt ekologiczny zaplanowany	Efekt ekologiczny osiągnięty
1.	Pył 31.284 kg/a	Pył 31.282 kg/a
2.	SO_2 13.227 kg/a	SO_2 13.223 kg/a
3.	NO_x 464 kg/a	NO_x 488 kg/a
4.	CO 19.924 kg/a	CO 19.932 kg/a
5.	CO_2 975.813 kg/a	CO_2 1.020.356 kg/a
6.	b-a-p 6,2 kg/a	b-a-p 6,2 kg/a
7.	Produkcja ze źródeł odnawialnych min. 346 GJ/a	Produkcja ze źródeł odnawialnych min. 200 GJ/a

Źródło: opracowanie własne UM Tychy

IV. Podsumowanie

Monitorowanie realizacji celów strategicznych jest elementem koniecznym w procesie spójnego planowania działań i zarządzania strategicznego. Zakres realizacji podjętych działań był różny, uzależniony od m.in. rozmiaru podejmowanych działań, czy możliwości finansowych miasta. Realizacja części zadań miała charakter corocznych, cyklicznie powtarzających się działań. Inne zadania stanowiły natomiast kontynuację działań wieloletnich lub miały charakter jedynie przygotowawczy.

W oparciu o sprawozdawczość jednostek zaangażowanych w realizację głównych przedsięwzięć strategicznych oraz zlecone badanie opinii mieszkańców należy uznać, że samorząd urzeczywistnia wizję Tychów, jako miasta inteligentnego, miejsca nowych możliwości oraz równych szans.

Niski poziom bezrobocia, rozwój budownictwa mieszkaniowego i form aktywnego spędzania czasu wolnego sprawiają, że mieszkańcy oceniają Tychy jako miasto atrakcyjne do życia i rozwoju zawodowego. Rozbudowany system monitoringu wizyjnego daje poczucie bezpieczeństwa, a proekologiczne działania samorządu oraz prowadzenie programów profilaktyki zdrowotnej zapewniają poczucie miasta dbającego o swoich mieszkańców.

Zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Miasta Tychy wszystkie cele strategiczne są na bieżąco realizowane, a tym samym osiągnięcie wskaźników wizji rozwoju miasta nie jest zagrożone.

Rozszerzył się katalog spraw załatwianych drogą elektroniczną. W Urzędzie wdrożono System Obiegu Dokumentów i Spraw. Od 2018 roku zostanie wprowadzony system digitalizacji materiałów archiwalnych. Zainstalowano w mieście sieć miejskich infokiosków i hot spotów. Miasto wykorzystuje z powodzeniem nowoczesną metodę w zarządzaniu miastem tj. benchmarking. Przeprowadzono informatyzację usług publicznych i udostępniono platformę usług komunalnych.

Rozwój form aktywnego spędzania czasu wolnego został zrealizowany na wysokim poziomie. Miasto oferuje szeroki repertuar ofert spędzania czasu wolnego. Tychy wzbogaciły się o nową infrastrukturę spędzania czasu wolnego. W 2015 roku otwarto nowoczesny Stadion Miejski Tychy, który obok istniejącej już infrastruktury sportowej w mieście, stał się prawdziwą wizytówką Tychów. W 2016 roku uruchomiono Mediatekę, która oferuje wypożyczalnię, czytelnię, bibliotekę dla dzieci z wyjściem na plac zabaw oraz dział muzyczny. W kwietniu 2018 roku planowane jest otwarcie Wodnego Parku Tychy posiadającego w swojej ofercie bardzo szeroką gamę form

aktywnego spędzania czasu wolnego oraz bogatą strefę relaksu. Ponadto zgodnie z planami zmodernizowano i rozbudowano bazę rekreacyjną Ośrodka Wypoczynkowego Paprocany. Na przestrzeni lat 2014 – 2017 w wielu częściach miasta przeprowadzono działania rewitalizacyjne przestrzeni zielonych, osiedli i placów zabaw.

Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa publicznego, zdrowotnego i środowiskowego został osiągnięty na zadowalającym poziomie. Badanie opinii mieszkańców, które jest kluczowe dla tego rodzaju celu, wskazało, że tyszanie czują się bezpiecznie w mieście. Dane statystyczne otrzymane z jednostek odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w mieście wskazują, że w mieście nieustannie są prowadzone działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa. Bezpieczeństwo zdrowotne zapewniają programy profilaktyki zdrowotnej.

Wzmacnianie rozwoju kapitału społecznego zrealizowane zostało na dobrym poziomie. Jednak zgromadzone i przeanalizowane dane wskazują, że należy w przyszłości skierować działania na rozwój kompetencji uczniów szkół podstawowych i średnich. W związku z malejącą liczbą uczniów objętych indywidualnymi programami nauczania należy przeanalizować przyczyny sytuacji i podjąć działania zmierzające do skutecznej weryfikacji kompetencji uczniów. Ponadto należy rozpatrzyć możliwość ściślejszej współpracy z pracodawcami w celu umożliwienia odbywania staży absolwentów tyskich szkół oraz współpracy pomiędzy szkołami ponadgimnazjalnymi, a uczelniami wyższymi.

Zadowalający jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć w ramach budżetu partycypacyjnego. Udział mieszkańców w procesie podejmowania decyzji, w którym mieszkańcy Tychów decydują o tym, w jaki sposób wydawać część budżetu gminnego sprzyja realizowaniu inicjatyw służących lepszej jakości życia i wzmacnia potencjał kapitału społecznego.

W zakresie niskoemisyjnej infrastruktury transportowej oraz infrastruktury technicznej i ochrony środowiska realizacja celów została osiągnięta na wysokim poziomie. Z powodzeniem zrealizowano założenia Strategii pozyskując środki z Unii Europejskiej na uruchomienie Inteligentnego Systemu Zarządzania i Sterowania Ruchem, zakup nowoczesnego taboru autobusowego z napędem ekologicznym, budowę bezkolizyjnego węzła drogowego w rejonie ul. Turyńskiej i ul. Oświęcimskiej oraz na termomodernizację dzielnicy Osada. Ponadto pozyskano dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej na modernizację systemu oświetlenia ulicznego w mieście. W kwestii zwiększenia wykorzystania

niekonwencjonalnych źródeł energii w mieście prowadzone są prace zmierzające do pozyskania środków Unii Europejskiej na montaż w gospodarstwach domowych niekonwencjonalnych źródeł energii, takich jak: solary, fotowoltaika, kotły na biomasę, pompy ciepła, kolektory słoneczne.